

(ร่าง)

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานะ
ภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี

กันยายน 2558

คำนำ

ด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 ภายใต้โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนา นโยบายและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จังหวัดเพชรบุรี และได้มีการยกร่างแผนฯ โดยได้มีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลระดับจังหวัด ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค/ภัยคุกคาม แล้วมากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ รวมทั้ง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ/มาตรการต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จากรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 ในวันที่ 24 กันยายน 2558 ณ โรงแรมรอยัลโดมอนด์ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นเวทีในระดับจังหวัดเพื่อยกร่างแผนฯ ดังกล่าว ก่อนนำเสนอสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อไป

จังหวัดเพชรบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ เพื่อให้จังหวัดเพชรบุรีมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมีการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ ต่อไป

วันที่ เดือน กันยายน พ.ศ. 2558

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อเสียหายในวงกว้าง ทั้งต่อมนุษย์ ทรัพย์สิน และสิ่งมีชีวิตต่างๆ โดยเป็นผลมาจากการสะสมของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศโลก ทำให้ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิโลกสูงขึ้น เกิดปัญหาภัยแล้ง เกิดพายุรุนแรงและสภาพอากาศแปรปรวนบ่อยครั้งขึ้น สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น ประเทศต่างๆ ในโลก องค์การนานาชาติ ตลอดจนความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ยอมรับที่จะต้องเร่งดำเนินงานในสองประเด็นหลักคือ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นควบคู่ไปด้วย

ในการดำเนินงานของประเทศไทย คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2551 โดยกำหนดให้การจัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นแผนงาน/โครงการที่มีลำดับความสำคัญตามนโยบายเร่งด่วน และให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งขณะนี้ คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ เห็นชอบต่อร่างแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593 แล้ว เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557 และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบต่อแผนฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 โดยแผนแม่บทดังกล่าวจะเป็นกรอบแนวทางระยะยาวในการดำเนินงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการในเชิงลึก เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อไป

ในส่วนของจังหวัดเพชรบุรี ได้แจ้งให้หน่วยงานดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2557 โดยขอความร่วมมือให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ในเรื่องการเตรียมรองรับภัยพิบัติอันเกิดจากภูมิอากาศของโลกที่เปลี่ยนแปลง และจังหวัดเพชรบุรียังเป็นพื้นที่นำร่องเข้าร่วมโครงการสนับสนุนการพัฒนาและดำเนินงานด้านนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย ซึ่งเป็นโครงการของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม คุ้มครองธรรมชาติ การก่อสร้างและความปลอดภัยทางปรมาณูของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผ่านทางองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)

ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 ซึ่งเป็นแผน 5 ปี ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาล ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้จังหวัดเพชรบุรีมีแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563

1.2.2 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

1.3 ขอบเขตการดำเนินงานและกระบวนการ/ขั้นตอนการจัดทำแผนฯ

1.3.1 ขอบเขตการดำเนินงาน

จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

1.3.2 กระบวนการ/ขั้นตอนการจัดทำแผนฯ

1) จังหวัดเพชรบุรี มีคำสั่ง ที่ 591/2558 ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2558 แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการพัฒนาด้านนโยบายและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีอำนาจหน้าที่หนึ่งในการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี

2) จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2558 ในวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ณ ห้องประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อหารือการกำหนดทิศทางการพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัด

3) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลระดับจังหวัด ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ประกอบด้วย สภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ สภาพปัญหาในพื้นที่ และยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

4) จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 2/2558 ในวันที่ 14 กันยายน 2558 ณ ห้องประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อหารือทบทวนลำดับความสำคัญประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัด ความเชื่อมโยงของแต่ละประเด็นสำคัญฯ กับเป้าหมายของแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593 รวมทั้งการวิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละประเด็น

5) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 ในวันที่ 24 กันยายน 2558 ณ โรงแรมรอยัลไฮม์ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นเวทีในระดับจังหวัดเพื่อยกร่างแผนฯ โดยรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนถึงผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและแนวทางแก้ไข เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน (SWOT Analysis) กำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ กำหนดกลยุทธ์ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ กำหนดแผนงาน/โครงการและกิจกรรมต่างๆ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ และกำหนดแนวทางการติดตาม

6) จัดพิมพ์เอกสารและจัดส่งแผนฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 จังหวัดเพชรบุรีมีแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563

1.4.1 มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ทำให้จังหวัดเพชรบุรีมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้รับผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลดลง

1.4.3 การพัฒนาของจังหวัดเพชรบุรีมีการปล่อยคาร์บอนต่ำ และมีแหล่งดูดซับหรือเก็บกักคาร์บอนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ พ.ศ. 2559 – 25623 เป็นแผนระยะ 5 ปี ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ ระดับกระทรวงลงสู่ระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด เพื่อความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำการพัฒนาประเทศระยะกลาง เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาวที่ทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เห็นพ้องร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคม มีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานอยู่บนฐานเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์

สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2 พันธกิจ

(1) สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม

(2) พัฒนาคุณภาพคนไทยให้คนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

(3) พัฒนาศักยภาพการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

(4) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

2. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีผลการพัฒนาประเทศ

2.1 การเปลี่ยนแปลงสำคัญระดับโลก

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ช่วง 30 ปีที่ผ่านมา อุณหภูมิโลกสูงขึ้นโดยเฉลี่ย 0.2 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและทวีความรุนแรง อาทิ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ไฟป่า ระบบนิเวศ ในหลายพื้นที่ของโลกอ่อนแอ สูญเสียพันธุ์พืชและสัตว์ พื้นที่ผิวโลกเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ โดยเฉพาะการสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งเนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น นำไปสู่การย้ายถิ่นของประชากรที่อยู่อาศัยบริเวณชายฝั่งทะเล รวมทั้งสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน เขตท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง ภาวะโลกร้อนยังส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำและโรคระบาดเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชากรรวมทั้งการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตทางการเกษตรและธัญญาหารของโลก รวมทั้งกระทบต่อภาคสังคม อาทิ ความยากจน การอพยพถิ่น และการแย่งชิงทรัพยากร

ในระยะยาว ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น จะส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาการขาดแคลนอาหาร และความเสียหายของพืชผลทางการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจให้กับประเทศที่มีภาคเกษตรเป็นแหล่งรายได้สำคัญรวมทั้งประเทศไทย นอกจากนี้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและเกิดขึ้นบ่อยครั้งจะเป็นตัวฉุดให้การพัฒนาประเทศไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

2.2 การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ

(1) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุนทรัพยากรธรรมชาติ เสื่อมโทรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรุนแรง กระทบต่อผลผลิตภาคเกษตรกรรมและความยากจน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขณะที่มีความขัดแย้งทางนโยบายในการบูรณาการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีความมั่นคงด้านอาหาร แม้จะต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความต้องการพืชพลังงาน

(2) ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรง จากการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้สถานการณ์และแนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรง โดยเฉพาะ น้ำท่วม ภัยแล้ง การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า และปริมาณของเสียที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่ความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง กระทบต่อฐานการผลิตภาคเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน สุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. การประเมินความเสี่ยง

ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้สถานการณ์และแนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรง โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำ รูปแบบและพฤติกรรมการใช้บริโภคที่ฟุ่มเฟือยทั้งในภาคประชาชนและภาคการผลิต ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองไม่คุ้มค่า และปริมาณของเสียเพิ่มขึ้น เกิดความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง ภัยพิบัติจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง มีพื้นที่เสี่ยงต่ออุทกภัย วาตภัย และภัยแล้งเพิ่มขึ้น กระทบต่อฐานการผลิตภาคการเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน สุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

4. การสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ

- 4.1 ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 4.2 การพัฒนาประเทศให้อยู่บนฐานความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 4.3 สังคมไทยมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงาม
- 4.4 ภาคการเกษตรเป็นฐานรายได้หลักและความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ
- 4.5 ชุมชนเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันเป็นสังคมสวัสดิการ

5. ประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป

ให้ความสำคัญในเรื่องการยกระดับขีดความสามารถในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยการวางแผนรองรับและจัดการปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัว และการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤติภาวะโลกร้อน

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนา : ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยมีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

6.1 การปรับกระบวนการพัฒนาขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดย

(1) ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศและพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มประสิทธิภาพ

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคคมนาคมและขนส่งเพื่อลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

(3) พัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการวางผังเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรมสังคม ระบบนิเวศเข้าด้วยกัน

(4) ปรับพฤติกรรมผู้บริโภคสู่สังคมคาร์บอนต่ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6.2 การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน

(1) มุ่งพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบ และการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2) พัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(3) พัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

6.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

(1) จัดทำแผนที่และจัดลำดับพื้นที่เสี่ยงทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและจังหวัด

(2) พัฒนาระดับการจัดการภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพ

(3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการสื่อสารโทรคมนาคม

(4) วางระบบเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ

(5) สนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการ โรงเรียนและท้องถิ่นให้มีการเตรียมความพร้อม

6.4 การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1) ติดตามและเฝ้าระวังมาตรการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุน

(2) เตรียมมาตรการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากมาตรการทางการค้าและข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(3) ศึกษาผลกระทบและกำหนดแผนกลยุทธ์รายสินค้า รวมทั้งมาตรการเยียวยาในสินค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

(4) ส่งเสริมให้ผู้ส่งออกทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์

(5) สร้างแรงจูงใจให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ ๆ

2.2 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2559 - 2564

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2559 - 2564 ได้จัดทำขึ้นภายใต้การน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มาเป็นแนวทางในการพัฒนา และยึดถือแผนและนโยบายของชาติในทุกระดับที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวทาง โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

1.1 วิสัยทัศน์

องค์กรหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2 พันธกิจ

(1) ผลักดันยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

(2) บูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วม กับภาคีทุกภาคส่วนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในประเทศ ประชาคมอาเซียน และระหว่างประเทศ

(3) เสริมสร้างขีดความสามารถเชิงรุกขององค์กร ระบบ กลไกและข้อมูลในการบริหาร จัดการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ : ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการที่ตอบสนองต่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : บริหารจัดการน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การป้องกัน การลดผลกระทบ และการปรับตัวเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กรและการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เป้าประสงค์และกลยุทธ์

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2559 - 2564
ประกอบด้วย ๒๕ เป้าประสงค์ ๖๔ กลยุทธ์ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศดังนี้

3.1 เป้าประสงค์ที่ 8 : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

(1) เสริมสร้างองค์ความรู้ จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งการรับมือต่อการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2) พัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และก๊าซเรือนกระจก

(3) พัฒนา จัดทำ และขับเคลื่อน นโยบาย แผน และมาตรการ ในการบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

3.2 เป้าประสงค์ที่ 13 : ประชาชนสามารถปรับตัวรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการเตือนภัยอย่างทันเวลา ประกอบด้วย 3
กลยุทธ์ ดังนี้

(1) บริหารจัดการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(2) เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพิบัติ
ภัยทางธรรมชาติ

(3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการเตือนภัย

3.3 เป้าประสงค์ที่ 24 : ลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติธรรมชาติ
และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย 2
กลยุทธ์

(1) ผลักดันและบูรณาการการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วน

(2) พัฒนาขีดความสามารถในการรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศในทุกระดับ

3.4 เป้าประสงค์ที่ 25 : ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์

- (1) จัดทำนโยบาย แผน มาตรการและแนวทางลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- (2) พัฒนากลไกกำกับและติดตามประเมินผลการดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- (3) สร้างศักยภาพในความร่วมมือในการอนุรักษ์ป่าไม้ และดำเนินกิจกรรม/โครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน
- (4) พัฒนาและส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกในประเทศ

2.3 แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593 มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้มีกรอบแนวทางระยะยาวของประเทศที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพื่อให้เป็นกรอบในเชิงนโยบาย (policy framework) ที่จะนำไปสู่การสร้างกลไกและเครื่องมือทั้งในภาพรวมและในภาคส่วนต่าง ๆ สำหรับผลักดันการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการในรายละเอียดได้ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ พร้อมทั้งเป้าหมายการดำเนินงานดังนี้

1. วิสัยทัศน์

ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. พันธกิจ

2.1 สร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาประเทศ โดยผลักดันให้เกิดการบูรณาการแนวทางและมาตรการในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วนและทุกระดับ

2.2 ลดอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ และสร้างกลไกให้เกิดการเติบโตแบบปล่อยคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

2.3 เสริมสร้างศักยภาพและความตระหนักรู้ของภาคีการพัฒนาในทุกระดับ เพื่อสร้างความพร้อมในการดำเนินมาตรการตามนโยบายและแผนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.4 พัฒนารฐานข้อมูล องค์ความรู้ และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

3. เป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมายของแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 – 2593 แบ่งเป็นเป้าหมาย 3 ระยะ ได้แก่ (1) เป้าหมายระยะสั้น กำหนดปีเป้าหมาย คือ พ.ศ. 2559 (2) เป้าหมายระยะกลาง คือ พ.ศ. 2563 และ (3) เป้าหมายระยะยาวและเป้าหมายต่อเนื่อง กำหนดปีเป้าหมาย คือ พ.ศ. 2593 โดยกำหนดให้มีการติดตามตัวชี้วัดของค่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปีและค่าเป้าหมายให้เหมาะสมในกระบวนการแปลงแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เป้าหมายระยะสั้น (พ.ศ. 2559)

(1.1) มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่างๆ อย่างครอบคลุม เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

(1.2) สัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์เพื่อพิทักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพต่อพื้นที่ประเทศเพิ่มขึ้นโดยรักษาพื้นที่อนุรักษ์ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 และเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่

(1.3) ร้อยละ 50 ของจังหวัดชายทะเลมีแผนบูรณาการการฟื้นฟูพื้นที่ชายฝั่งที่ได้รับผลกระทบ ตามแนวทางการจัดการที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อระบบนิเวศ

(1.4) มีการพัฒนาดัชนีรวมแสดงระดับภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในภาพรวมของประเทศและรายสาขา

(1.5) มีการจัดทำแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับประเทศ (Nationally Appropriate Mitigation Action: NAMAs) และมีการจัดตั้งกลไกที่เหมาะสมในการตรวจวัด รายงานและทวนสอบ (Measurable, Reportable and Verifiable: MRV) การดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศ ครอบคลุมสาขาที่กำหนดใน NAMAs

(1.6) มีการจัดตั้งกลไกที่เหมาะสมโดยใช้มาตรการผสมผสาน ทั้งเชิงเศรษฐศาสตร์และกฎหมาย ในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ

(1.7) มีศูนย์รวมเครือข่ายงานวิจัยและพัฒนาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1.8) มีฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย

- ฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศในภาพรวมและรายสาขาที่เป็นปัจจุบันรวมถึงมีการจัดทำกรณีฐาน (Business-as-usual: BAU) ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมของประเทศ

- ฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนกิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการซื้อขายปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทั้งที่เป็นทางการและโดยสมัครใจ

- ฐานข้อมูลสนับสนุนการเจรจาความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1.9) มียุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการระดับประเทศในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย

- แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในรายสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ อุทกภัย และภัยแล้ง การเกษตร การท่องเที่ยว การสาธารณสุข เป็นต้น

- แผนปฏิบัติการการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- แผนปฏิบัติการการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและลดก๊าซเรือนกระจก

- ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการลงทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- แผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการรองรับการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ

(1.10) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำยุทธศาสตร์ของหน่วยงานในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.2 เป้าหมายระยะกลาง (พ.ศ. 2563)

(2.1) มีระบบพยากรณ์สภาพภูมิอากาศและเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับภาคเกษตร และการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยง

(2.2) มีระบบประกันภัยสำหรับผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับความเสียหายจากปัจจัยทางภูมิอากาศ

(2.3) มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟู เยียวยา และปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นกลไกระดับประเทศ

(2.4) พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ

(2.5) สัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์เพื่อพิทักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นเท่ากับพื้นที่อนุรักษ์สูงสุดที่ควรเป็น (maximum conservation area)

(2.6) ทุกจังหวัดชายทะเลมีแผนบูรณาการฟื้นฟูพื้นที่ชายฝั่งที่ได้รับผลกระทบตามแนวทางการจัดการที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อระบบนิเวศ

(2.7) มีแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่นในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครบทุกพื้นที่เสี่ยง

(2.8) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศลดลงร้อยละ 7 - 20 ในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง เมื่อเทียบกับกรณี BAU (ปีเป้าหมาย พ.ศ. 2564)

(2.9) มีสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศอย่างน้อย ร้อยละ 25 (ปีเป้าหมาย พ.ศ. 2564)

(2.10) สัดส่วนของเทศบาลที่มีพื้นที่สีเขียวของชุมชนเมืองไม่น้อยกว่า 10 ตารางเมตร ต่อคนเพิ่มขึ้น

(2.11) มีการนำเทคโนโลยีโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (smart grid) มาใช้ในระดับประเทศ

(2.12) มีการพัฒนามาตรฐานกลไกและเครื่องมือการลดก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ

3.3 เป้าหมายระยะยาวและเป้าหมายต่อเนื่อง

(3.1) สัดส่วนพื้นที่และเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ต่อพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น

(3.2) สัดส่วนพื้นที่เกษตรกรนอกเขตชลประทานที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น

(3.3) สัดส่วนของเกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการอบรมการป้องกัน บรรเทา และหลีกเลี่ยงภัยธรรมชาติ รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น

(3.4) สัดส่วนของเกษตรกรผู้ประกันภัยผลผลิตจากภูมิอากาศเพิ่มขึ้น

(3.5) สัดส่วนมูลค่าความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรจากปัจจัยทางภูมิอากาศต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมในภาคการเกษตรลดลง

(3.6) สัดส่วนพื้นที่ที่ได้รับการจัดทำระบบอนุรักษ์และฟื้นฟูดินและน้ำต่อพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติซ้ำซากเพิ่มขึ้น

(3.7) สัดส่วนทรัพยากรน้ำผิวดินที่นำมาใช้ประโยชน์ต่อทรัพยากรน้ำผิวดินทั้งหมดเพิ่มขึ้น

(3.8) สัดส่วนของประชากรที่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดเพิ่มขึ้น

(3.9) สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น

(3.10) จำนวนผู้เสียชีวิตและมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลง

(3.11) จำนวนประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีภาวะทุพโภชนาการลดลง

(3.12) สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดและการแพร่ระบาดของโรคที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังโรคเพิ่มขึ้น

(3.13) สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขจากโรคที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภูมิอากาศ
ต่อประชากรลดลง

(3.14) จำนวนชนิดพันธุ์ต่างๆที่ถูกคุกคามจนใกล้สูญพันธุ์ลดลง

(3.15) สัดส่วนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้น

(3.16) ระดับภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้น(วัดจากดัชนีรวม)

(3.17) ค่าความเข้มของการใช้พลังงาน (energy intensity) ลดลงอย่างน้อยร้อยละ
25 เมื่อเทียบกับกรณี BAU (ปีเป้าหมาย พ.ศ. 2573)

(3.18) สัดส่วนของการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้น

(3.19) สัดส่วนของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการคมนาคมขนส่งทางบกลดลง

(3.20) สัดส่วนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

(3.21) จำนวนพื้นที่กำจัดมูลฝอยแบบเทกอง (open dumping) ลดลง

(3.22) สัดส่วนพื้นที่เกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรกรรมที่ดีที่เหมาะสม
(GAP) และเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

(3.23) สัดส่วนในการเผาในพื้นที่เกษตรลดลง

(3.24) สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมลดลง

2.4 ยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

2.4.1 แผนพัฒนาจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พ.ศ. 2557 – 2560

(สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)

1) วิสัยทัศน์

“ฐานเพื่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อาหาร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ”

2) พันธกิจ

2.1) สร้างและฟื้นฟูทุนธรรมชาติและทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นฐานในการลงทุนทาง
อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว

2.2) สร้างระบบเชื่อมโยง การท่องเที่ยว พื้นที่เศรษฐกิจ และการค้าชายแดนสู่ AEC

2.3) ลดความรุนแรงปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

2.4) ลดการระบาดของแมลงศัตรูพืช (มะพร้าว)

3) ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.1) การสร้างต้นทุนทางทรัพยากรเพื่อการลงทุน
- 3.2) ความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจสู่ AEC
- 3.3) การกักเซาะชายฝั่งทะเล

4) เป้าประสงค์

- 4.1) เพิ่มพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ
- 4.2) การระบาดของแมลงศัตรูพืช (มะพร้าว) ลดลง
- 4.3) แหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงเป็นระบบสู่ AEC
- 4.4) การกักเซาะชายฝั่งทะเลได้รับการแก้ไขอย่างยั่งยืน

2.4.2 แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2558 – 2561)

1) วิสัยทัศน์

แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN

2) พันธกิจ

- 2.1) การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ
- 2.2) เร่งพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่
- 2.3) ยกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN

3) ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.1) เกษตรได้มาตรฐาน/อาหารมีความปลอดภัย
- 3.2) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเมืองน่าอยู่
- 3.3) การท่องเที่ยวชั้นนำของภูมิภาค ASEAN

4) เป้าประสงค์

- 4.1) สินค้าเกษตร/อาหารได้มาตรฐานความปลอดภัย ตามเกณฑ์นานาชาติ
- 4.2) จังหวัดเพชรบุรี ผ่านเกณฑ์เมืองน่าอยู่
- 4.3) จังหวัดเพชรบุรี เป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN

บทที่ 3

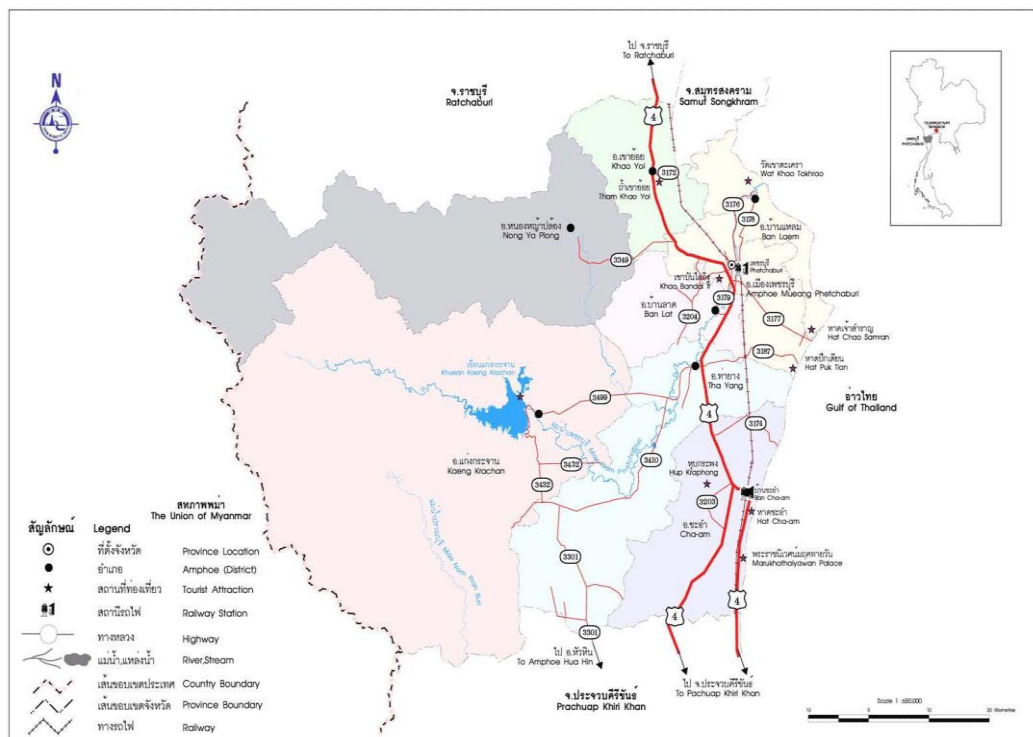
สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

3.1.1 สภาพทางกายภาพ

จังหวัดเพชรบุรีตั้งอยู่ทางตะวันตกของอ่าวไทยตอนบน เป็นจังหวัดในภาคกลางตอนใต้ ตั้งอยู่ที่ละติจูดที่ 12 องศา 30 ลิปดา ถึง 13 องศาเหนือ ลองติจูดที่ 99 ถึง 100 องศาตะวันออก ลักษณะที่ตั้งเปรียบเสมือนประตูสู่ชายแดนในภาคใต้ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 6,225.138 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,890,711 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของพื้นที่ทั้งประเทศ (514,294.21 ตารางกิโลเมตร) รูปร่างพื้นที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยประมาณ (รูปที่ 1) มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอมอหมว จังหวัดสมุทรสงคราม และอำเภopakท่อ จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภห้วยหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ สหภาพพม่า

รูปที่ 1 แสดงที่ตั้งจังหวัดเพชรบุรี

ที่มา: รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาความเหมาะสมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมทางระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำเพชรบุรี, 2549

3.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยที่สูงและที่ราบ ทางทิศตะวันตกเป็นที่สูง และมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นพรมแดนระหว่างไทย-พม่า ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มไปจนจรดอ่าวไทย ซึ่งเป็นที่ประกอบกิจการเกษตรได้เป็นอย่างดี สภาพภูมิประเทศของจังหวัด โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 3 เขต ดังนี้

1) เขตภูเขาและที่สูงทางด้านตะวันตก เขตนี้อยู่ในอำเภอยาง่าง อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระจาน ด้านตะวันตกติดกับพม่าเป็นบริเวณที่สูงชันของกลุ่มน้ำ พื้นที่บริเวณถัดมาจะค่อยๆ ลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออก โดยมีเทือกเขาเป็นแนวเขต ลักษณะยาวจากเหนือมาใต้และเป็นสันปันน้ำ ซึ่งเป็นต้นแม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี นอกจากนี้ยังมีเทือกเขาที่เป็นแนวเขาเดี่ยวๆ และแนวเขาทำให้เกิดที่ราบระหว่างภูเขา

2) เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำเพชรบุรีเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน เป็นเขตพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของกลุ่มน้ำ มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เป็นเขตเกษตรกรรมของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำสายสั้นๆ และลำธารหลายสาย อีกทั้งยังมีเขื่อนแก่งกระจานที่เป็นแหล่งเก็บกักน้ำที่ส่งให้ระบบชลประทาน จึงทำให้เขตที่ราบบริเวณนี้เป็นบริเวณที่เหมาะสมในการทำเกษตรกรรม

3) เขตที่ราบชายฝั่งทะเล อยู่ทางด้านตะวันออกของกลุ่มน้ำติดอ่าวไทย พื้นที่ชายฝั่งทะเลบริเวณนี้ปัจจุบันเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งของจังหวัดเพชรบุรี บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตอนบน เขตอำเภอบ้านแหลมเป็นพื้นที่เหมาะสำหรับการประมง และที่ราบชายฝั่งทะเลตอนล่างจากแหลมผักเบี้ย ชะอำถึงหัวหินเป็นชายหาดสวยงาม โดยเฉพาะชายหาดชะอำซึ่งได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ

3.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดเพชรบุรีอยู่ติดกับอ่าวไทยจึงได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูฝน และอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว จึงทำให้มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเวลาดังกล่าว โดยแบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

จากข้อมูลสถิติอุตุนิยมวิทยา ของสถานีตรวจอากาศเพชรบุรี โดยเฉลี่ยรายปี ในคาบ 30 ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523-2552 (ตารางที่ 1) มีรายละเอียดดังนี้

ความกดอากาศ (Pressure: Millibar) มีความกดอากาศเฉลี่ยรายปี 1,009.4 มิลลิบาร์ โดยมีความกดอากาศเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมิถุนายน เท่ากับ 1,006.7 มิลลิบาร์ และเฉลี่ยสูงสุดในเดือนธันวาคม เท่ากับ 1,012.9 มิลลิบาร์

อุณหภูมิ (Temperature: Celsius) อุณหภูมิเฉลี่ยรายปี เท่ากับ ๒๘.๒ องศาเซลเซียส เดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด คือ เดือนเมษายน 29.6 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 25.3 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ (Relative Humidity: %) ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปี เท่ากับ 76 เปอร์เซ็นต์ เดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด คือ เดือนตุลาคม เท่ากับ 81 เปอร์เซ็นต์ เดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด คือเดือนธันวาคม เท่ากับ 71 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณน้ำฝน (Rainfall: mm.) จังหวัดเพชรบุรีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี 81.9 มิลลิเมตร โดยเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดคือ เดือนตุลาคม 271.0 มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตก 17.0 วัน โดยมีฝนตกมากในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม สำหรับเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุด คือเดือนกุมภาพันธ์ เท่ากับ 4.0 มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตก 1.0 วัน

กระแสดลม (Wind : Knots) จังหวัดเพชรบุรีมีความเร็วลมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.3-5.1 น็อต และมีความเร็วลมเฉลี่ยรายปีเท่ากับ 2.6 น็อต โดยมีความเร็วลมเฉลี่ยสูงสุดในเดือนมีนาคม เท่ากับ 5.1 น็อต และความเร็วลมเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนตุลาคม เท่ากับ 1.3 น็อต

3.1.4 ประชากร

ในปี พ.ศ. 2557 ประชากรในจังหวัดเพชรบุรี มีจำนวนเท่ากับ 474,192 คน แบ่งเป็นประชากรเพศชาย 229,510 คน และประชากรเพศหญิง 244,682 คน รายละเอียดดังตารางที่ 2 โดยจำนวนประชากรของจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2551

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงประชากร 7 ปี ย้อนหลัง

พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)			เกิด (คน)	ตาย (คน)	อพยพเข้า (คน)	อพยพ (ออก)
	ชาย	หญิง	รวม				
2551	222,421	236,554	458,975	5,289	3,202	25,880	22,964
2552	223,464	237,775	461,239	5,122	3,199	24,939	22,116
2553	224,860	239,173	464,033	5,006	3,279	24,076	21,288
2554	225,884	240,195	466,079	5,049	3,355	24,548	21,935
2555	227,095	241,779	468,874	4,937	3,360	22,968	20,194
2556	228,054	243,033	471,087	4,632	3,393	21,578	20,569
2557	229,510	244,682	474,192	4,707	3,400	22,149	20,412

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถิติอุตุนิยมวิทยา ของสถานีตรวจอากาศจังหวัดเพชรบุรี ในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2523-2552)

Climatological Data for Period 1980-2009

Index: 48465 (Station: 465201-PHETCHA BURI)

Latitude: 12.59.58 N Longitude: 100.3.38 E Elevation above MSL: 2.01 Meters

Elements		N-Years	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	Annual
Pressure (hPa)	Mean	30	1012.3	1011.2	1009.8	1008.4	1008.2	1006.7	1006.8	1007	1008.1	1009.7	1011.3	1012.9	1009.4
	Mean Dauly Range	30	4.3	4.5	4.6	4.6	4	3.5	3.4	3.7	4.2	4.4	4.3	4.4	4.1
	Ext.Max.	29	1022.8	1020.7	1023.6	1016.8	1013.2	1012.4	1012.7	1013.4	1015.7	1017.7	1020.2	1022.9	1023.6
	Ext.Min.	29	1009.7	1009.3	1006.7	1006.4	1010	1010	1003.8	1010	1005.1	1007.9	1008.5	1010.6	1003.8
Temperature (Celsius)	Mean Max.	29	30.4	31.1	32.1	33.3	33.3	32.8	32.6	32.6	32.1	31.5	31.1	30.5	31.9
	Ext.Max.	29	35	35.2	36.6	37.8	37.3	37.2	38.1	37.5	37.5	35.7	35.7	35.1	38.1
	Mean Min.	29	21.1	23.1	24.7	25.8	25.9	25.9	25.5	25.6	25.1	24.5	23.3	21	24.3
	Ext.Min.	29	21.1	23	23.4	25	25.1	25.3	24.8	25.2	24.7	23.9	23.7	21.8	21.1
	Mean	29	25.7	27.2	28.5	29.6	29.4	29	28.7	28.6	28.2	27.7	26.9	25.3	27.9
Relative Humidity (%)	Mean	29	74	77	77	76	76	76	76	76	80	81	77	71	76
	Mean Max.	30	85	86	85	85	86	85	86	86	89	92	89	85	87
	Mean Min.	30	60	65	66	65	65	64	64	64	67	68	61	55	64
	Ext.Min.	30	54	61	60	61	59	63	64	61	65	60	58	49	49

ตารางที่ 1 (ต่อ)

Climatological Data for Period 1980-2009

Index: 48465 (Station: 465201-PHETCHA BURI)

Latitude: 12.59.58 N Longitude: 100.3.38 E Elevation above MSL: 2.01 Meters

Elements		N-Years	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	Annual
Visibility (Km.)	07.00LST	30	5	5	7	9	10	11	11	11	11	9	7	6	9
Cloud Amount (1-10)	Mean	30	4	4	4	5	7	8	8	9	8	8	5	4	6
Wind (Knots)	Prev.Wind	30					SW								
	Mean	30	2	3.9	5.1	4.4	2.9	2.3	2.1	1.9	1.4	1.3	1.7	1.8	2.6
	Max.	30	38	46	45	36	35	32	32	28	40	35	40	25	46
Pan Evaporation (mm.)	Mean	28	115	125	162	165	152	130	129	124	116	102	104	112	128
Rainfall (mm.)	Mean	29	10.5	4	33.9	37.4	99.8	91.4	82.1	89.6	154.8	271	96.6	12.3	81.9
	Mean Rainy Day	29	1	1	3	4	11	13	14	15	16	17	7	1	8
	Daily Max.	29	74.7	25.3	161.1	74.9	165.4	57.2	64.7	70.3	259.6	199.4	188	72.9	259.6
Phenomena (Days)	Fog	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Haze	30	18	9	7	6	2	0	0	1	0	4	16	24	7
	Hail	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Thunder Storm	30	0	0	2	3	8	7	6	6	10	12	4	0	5
	Squall	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, 2558

3.1.5 สภาพเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดเพชรบุรีมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปีเท่ากับ 59,845 ล้านบาท มีมูลค่า GPP เป็นลำดับที่ 35 ของประเทศ อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาคงที่ ขยายตัวจากปีที่แล้วร้อยละ 2.6 โดยรายได้ต่อหัวของจังหวัดเพชรบุรี ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 129,586 บาท/คน/ปี จากการวิเคราะห์โครงสร้างผลิตภัณฑ์ มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี 2553 ประกอบด้วยภาคเกษตรในสัดส่วนร้อยละ 26.42 ภาคอุตสาหกรรมสัดส่วนร้อยละ 23.11 และภาคบริการมีสัดส่วนร้อยละ 50.48

3.1.6 สภาพสังคม

3.1.6.1 การบริหารส่วนท้องถิ่น

การบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

2) เทศบาล 15 แห่ง แบ่งเป็น เทศบาลเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลเมืองชะอำ เทศบาลตำบล 13 แห่ง คือ เทศบาลตำบลห้วยสะพาน เทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ เทศบาลตำบลหนองขนาน เทศบาลตำบลเขาย้อย เทศบาลตำบลนายาง เทศบาลตำบลบางเก่า เทศบาลตำบลท่ายาง เทศบาลตำบลท่าไม้รวก เทศบาลตำบลท่าแลง เทศบาลตำบลหนองจอก เทศบาลตำบลบ้านลาด เทศบาลตำบลบางตะบูน และเทศบาลตำบลบ้านแหลม

3) องค์การบริหารส่วนตำบล 69 แห่ง

รายละเอียดดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2557

ประเภทองค์กร	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ (%)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	1.18
เทศบาลเมือง	2	2.35
เทศบาลตำบล	13	15.29
องค์การบริหารส่วนตำบล	69	81.18
รวมทั้งหมด	85	100.0

ตารางที่ 4 รายชื่อเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	เทศบาล
เมือง เพชรบุรี	1. ตำบลไร่ส้ม 2. ตำบลธงชัย 3. ตำบลช่องสะแก 4. ตำบลหนองโสน 5. ตำบลหนองพลับ 6. ตำบลนาุ้ง 7. ตำบลบ้านหม้อ 8. ตำบลนาพันสาม 9. ตำบลบางจาน 10. ตำบลดอนยาง 11. ตำบลต้นมะม่วง 12. ตำบลโพไร่หวาน 13. ตำบลสามะโรง 14. ตำบลโพพระ 15. ตำบลบางจาก 16. ตำบลบ้านกุ่ม 17. ตำบลต้นมะพร้าว	1. เทศบาลเมืองเพชรบุรี (ตำบลคลองกระแชง และตำบลท่าราบทั้งตำบล) 2. เทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ 3. เทศบาลตำบลหัวสะพาน 4. เทศบาลตำบลหนองขนาน
เขาย้อย	1. ตำบลหนองชุมพลเหนือ 2. ตำบลหนองชุมพล 3. ตำบลห้วยโรง 4. ตำบลเขาย้อย 5. ตำบลหนองปรัง 6. ตำบลห้วยท่าช้าง 7. ตำบลหนองปลาไหล	1. เทศบาลตำบลเขาย้อย (ตำบลเขาย้อย หมู่ที่ 3-5 เต็มพื้นที่ หมู่ 1-2 มีพื้นที่บางส่วน ตำบลบางเค็มทั้งตำบล ตำบลทับคางหมู่ 3 และ 6 เต็มพื้นที่ หมู่ 1,2 และ 4 มีพื้นที่บางส่วน ตำบลทับคาง หมู่ 3 และ 4 เต็มพื้นที่หมู่ 1 และ 2 มีพื้นที่บางส่วน)
ชะอำ	1. ตำบลไร่ไหมพัฒนา 2. ตำบลห้วยทรายเหนือ 3. ตำบลหนองศาลา 4. ตำบลสามพระยา	1. เทศบาลเมืองชะอำ (ตำบลชะอำทั้งตำบล) 2. เทศบาลตำบลนายาง 3. เทศบาลตำบลบางเก่า
แก่ง กระจาน	1. ตำบลแก่งกระจาน 2. ตำบลวังจันทร์ 3. ตำบลพุทธสวรรค์ 4. ตำบลสองพี่น้อง 5. ตำบลป่าเต็ง 6. ตำบลห้วยแม่เพรียง	
บ้านลาด	1. ตำบลไร่โคก 2. ตำบลบ้านทาน 3. ตำบลไร่มะขาม 4. ตำบลสมอพลี 5. ตำบลไร่สะท้อน 6. ตำบลท่าเสา 7. ตำบลถ้ำรงค์ 8. ตำบลหนองกระปุ 9. ตำบลตำหรุ 10. ตำบลห้วยลึก 11. ตำบลบ้านหาด 12. ตำบลท่าช้าง 13. ตำบลโรงเข้ 14. ตำบลหนองกระเจ็ด	1. เทศบาลตำบลบ้านลาด
หนองหญ้า ปล้อง	1. ตำบลหนองหญ้าปล้อง 2. ตำบลยางน้ำกลัดใต้ 3. ตำบลท่าตะคร้อ	

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล	เทศบาล
ท่ายาง	1. ตำบลกลัดหลวง 2. ตำบลเขากระปุก 3. ตำบลวังไคร้ 4. ตำบลหนองจอก 5. ตำบลบ้านในดง 6. ตำบลปึกเตียน 7. ตำบลยางหย่อง 8. ตำบลมาบปลาเค้า 9. ตำบลท่าคอย	1. เทศบาลตำบลท่ายาง 2. เทศบาลตำบลหนองจอก 3. เทศบาลตำบลท่าไม้รวก 4. เทศบาลตำบลท่าแลง
บ้านแหลม	1. ตำบลบางตะบูน 2. ตำบลบางแก้ว 3. ตำบลบ้านแหลม 4. ตำบลบางขุนไทร 5. ตำบลท่าแร่ 6. ตำบลแหลมผักเบี้ย 7. ตำบลท่าแร่ 8. ตำบลบางครก 9. ตำบลปากทะเล	1. เทศบาลตำบลบ้านแหลม 2. เทศบาลตำบลบางตะบูน

3.1.6.2 การสาธารณสุข

จากตารางที่ 5 พบว่า ในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดเพชรบุรีมีโรงพยาบาล 15 แห่ง โดย 10 แห่งเป็นโรงพยาบาลรัฐ และอีก 5 แห่งเป็นโรงพยาบาลเอกชน มีเตียงทั้งหมดรวมกัน 867 เตียง สำหรับจำนวนแพทย์ในปี พ.ศ. 2549 มีทั้งหมด 109 คน ส่วนพยาบาลมี 831 คน

ตารางที่ 5 ประเภทสถานบริการสาธารณสุขและบุคลากร

ประเภทสถานบริการ สาธารณสุข/บุคลากร	หน่วย	พ.ศ.				
		2545	2546	2547	2548	2549
โรงพยาบาลรัฐ	แห่ง	10	10	10	10	10
	เตียง	618	618	618	648	645
โรงพยาบาลเอกชน	แห่ง	5	5	5	55	5
	เตียง	286	286	286	286	222
สถานีนอนมัย	แห่ง	118	118	118	118	118
แพทย์	คน	102	99	105	107	109
ทันตแพทย์	คน	19	19	21	22	21
เภสัชกร	คน	53	56	60	62	68
พยาบาล	คน	892	918	881	933	831
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	คน	789	791	755	762	798

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี

3.1.6.3 ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ

☐ การประปา (ที่มา: สำนักงานประปาเพชรบุรี)

สำนักงานประปาเพชรบุรีเป็นหน่วยงานในสังกัดการประปาสวนภูมิภาค กระทรวงมหาดไทยมีสถานีผลิตน้ำ 2 แห่ง และสถานีจ่ายน้ำ 4 แห่ง คือ

- สถานีผลิตน้ำ

1. สถานีผลิตน้ำบ้านลาด อำเภอเมืองเพชรบุรี กำลังผลิต 1,700 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ใช้น้ำในการผลิตจากแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งผลิตจ่ายน้ำให้กับผู้ใช้น้ำอำเภอเมืองเพชรบุรี และอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

2. สถานีผลิตน้ำนายาง อำเภอชะอำ กำลังผลิต 200 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ใช้น้ำในการผลิตจากคลองชลประทาน ผลิตและจ่ายน้ำให้แก่ผู้ใช้น้ำในอำเภอชะอำ และอำเภอท่ายาง

- สถานีจ่ายน้ำ

1. สถานีจ่ายน้ำเพชรบุรีเก่า (วังบ้านปืน) รับน้ำจากสถานีผลิตน้ำบ้านลาดและสูบจ่ายน้ำให้กับอำเภอบ้านแหลม

2. สถานีจ่ายน้ำบ้านแหลม รับน้ำจากสถานีจ่ายน้ำเพชรบุรีเก่า(วังบ้านปืน) และสูบจ่ายน้ำให้กับตำบลยี่สารและตำบลบางตะบูน

3. สถานีจ่ายน้ำบางขุนไทร สูบจ่ายน้ำเป็นครั้งคราว เพื่อเสริมแรงดันน้ำ และรับน้ำโดยตรงจากสถานีจ่ายน้ำบ้านลาด

4. สถานีจ่ายน้ำหาดเจ้าสำราญ ไม่ได้ทำการสูบจ่ายน้ำ(รับน้ำโดยตรงจากสถานีจ่ายน้ำบ้านลาด)

- มีกำลังการผลิตน้ำเฉลี่ยรวม 98,523 ลูกบาศก์เมตร/เดือน

- อัตราการจ่ายน้ำเฉลี่ยรวม 972,323 ลูกบาศก์เมตร/เดือน

- มีผู้ใช้น้ำรวม 36,235 ราย แยกเป็น อำเภอเมืองเพชรบุรี 25,607 ราย อำเภอบ้านลาด 547 ราย อำเภอบ้านแหลม 8,531 ราย อำเภอท่ายาง 109 ราย อำเภอชะอำ 1,441 ราย

- ให้บริการน้ำประปาดื่มได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าราบ และตำบลคลองกระแซง

☐ การไฟฟ้า (ที่มา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี)

สถานการณ์ให้บริการประชาชนด้านสาธารณูปโภคพลังงานไฟฟ้า ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี มีรายละเอียดดังนี้

1. จำนวนผู้ใช้ไฟทั้งหมด 131,156 ราย 682 หมู่บ้าน 91 ตำบล 8 อำเภอ มีผู้ใช้ไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี รับบริการกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอหัวหิน จำนวน 1 ตำบล 10 หมู่บ้าน (ตำบลป่าเต็ง)

2. ปริมาณหน่วยจำหน่ายประจำเดือนธันวาคม 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 74.358 ล้านหน่วย

3. ระบบจำหน่ายแรงสูง 3,050.093 กิโลเมตร

4. ระบบจำหน่ายแรงต่ำ 4,240.754 กิโลเมตร

มีสถานีจ่ายไฟ 5 สถานี ได้แก่ เพชรบุรี ,เขาย้อย ,แก่งกระจาน, ชะอำ 1 และชะอำ 2

☐ การสื่อสารไปรษณีย์ (ที่มา: ที่ทำการไปรษณีย์เพชรบุรี)

จังหวัดเพชรบุรีมีที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 10 แห่ง ทั้ง 10 แห่ง ให้บริการด้านสื่อสารไปรษณีย์ บริการการเงิน บริการธุรกิจขนส่ง และธุรกิจค้าปลีก นอกจากนี้ยังมีที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน รวม 23 แห่ง

☐ สถานีวิทยุ (ที่มา : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบุรี)

จังหวัดเพชรบุรีมีสถานีวิทยุกระจายเสียง 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพชรบุรี คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเพชรบุรี ระบบ FM คลื่นความถี่ 95.75 MHZ สามารถส่งกระจายเสียงครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง

☐ โทรศัพท์ (ที่มา: บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน))

ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2550 จังหวัดเพชรบุรีมีสถานะการให้บริการโทรศัพท์ ดังนี้

● ศูนย์บริการลูกค้า 5 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการลูกค้าสาขาเพชรบุรี, ศูนย์บริการลูกค้าสาขาท่าทาง, ศูนย์บริการลูกค้าสาขาชะอำ, ศูนย์บริการลูกค้าสาขาบ้านแหลม และศูนย์บริการลูกค้าสาขาเขาย้อย

● ชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 73 แห่ง

ทีโอที 43 แห่ง TT&T 30 แห่ง

● เลขหมายให้บริการ (ผู้ใช้และสาธารณะ) จำนวน 54,568 เลขหมาย

ทีโอที 30,092 เลขหมาย TT&T 24,476 เลขหมาย

● เลขหมายโทรศัพท์ที่มีผู้ใช้ จำนวน 45,628 เลขหมาย

ทีโอที 25,453 เลขหมาย TT&T 20,175 เลขหมาย

● เลขหมายว่าง เพื่อใช้สำรองหรือให้เช่า จำนวน 8,940 เลขหมาย

ทีโอที 4,639 เลขหมาย TT&T 4,301 เลขหมาย

☐ หนังสือพิมพ์ (ที่มา : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบุรี)

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี มี 3 ฉบับ สำนักงานตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบุรีและออก เดือนละ 2 ครั้ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์เพชรภูมิ หนังสือพิมพ์สาส์นมวลชน และหนังสือพิมพ์ปฏิรูป

☐ เคเบิลทีวี

1. หจก.เพชรบุรีเคเบิลทีวี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพชรบุรี

2. บริษัท เมืองเพชรเคเบิลทีวี จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอท่าทาง

3. บริษัท ซาลิเซอ้าคอมเมอเซียล จำกัด ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ
4. หจก.เพชรบุรีเคเบิลทีวี สาขาบ้านลาด ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านลาด
5. หจก.เพชรบุรีเคเบิลทีวี สาขาบ้านแหลม ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม

☐ ผู้สื่อข่าวทีวีประจำจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีมีผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ประจำจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ไทยทีวีสีช่อง 3, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และช่อง 7, ไอทีวี, ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท., INN, ร่วมด้วยช่วยกัน สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 เนชั่นทีวี และ ASTV NEWS1

3.2 สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

3.2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

3.2.1.1 ทรัพยากรดินและที่ดิน

ลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดมีชายฝั่งทะเลที่เกิดจากการยกตัวของพื้นผิวโลก จึงมีลักษณะเป็นหาดทรายสันทรายเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนถัดไปมีลักษณะเป็นที่ลุ่ม เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำดินจึงมีลักษณะเนื้อละเอียด ลักษณะดินและพื้นที่ที่พบ

จากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ รองลงมาเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งรวมพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เกษตรกรรมมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 90 ของพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี รายละเอียดดังตารางที่ 6 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2544 พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดเพชรบุรีมีแนวโน้มลดลง ขณะที่พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ชุมชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 6 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในจังหวัดเพชรบุรี

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี 2544		ปี 2550		ปี 2552	
	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	1,649.54	26.53	1,779.98	28.58	1,811.67	29.10
พื้นที่ป่าไม้	3,855.32	62.02	3,681.65	59.15	3,602.84	57.89
พื้นที่น้ำ	81.61	1.31	110.40	1.78	14.86	1.85
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	376.02	6.05	376.11	6.04	412.16	6.61
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	254.09	4.09	276.98	4.45	283.61	4.55
รวม					6,225.12	100

ที่มา: ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2554

ประเด็นปัญหา

- ๑ การชะล้างพังทลายของดิน โดยเฉพาะบริเวณภูเขา มีสาเหตุจากการบุกรุกทำลายป่า และการทำการเกษตรโดยไม่มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม กลุ่มน้ำสาขาที่มีพื้นที่ที่การชะล้างพังทลายของดินอยู่ในระดับรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดเกินร้อยละ 10 ของพื้นที่ ตัวอย่างเช่น กลุ่มน้ำสาขาห้วยแม่ประจันต์
- ๒ การใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสม
- ๓ สภาพดินไม่เหมาะสมในการปลูกพืช เช่น เป็นดินทราย หินลูกรัง
- ๔ ความเสื่อมโทรมของดิน
- ๕ การลักลอบขุดดิน และ/หรือ การขุดดินที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย

มาตรการดำเนินการ

- ๑ ควบคุมอนุรักษ์ พื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่า ปลูกหญ้าแฝก และให้ความรู้ในการทำการเกษตรแก่เกษตรกร
- ๒ ควบคุมพัฒนาและสนับสนุนแผนการใช้ที่ดินที่เหมาะสม
- ๓ อนุรักษ์ให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี

3.2.1.2 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

1) ทรัพยากรป่าไม้

ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรที่มีความเกี่ยวข้องกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ด้านอื่นๆ อย่างเด่นชัด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นในหลาย ด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงสถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งหมายถึง ความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ รวมไปถึงการดูดซับน้ำในพื้นที่ป่าต้นน้ำ และปัญหาดินถล่ม

จังหวัดเพชรบุรีมีป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 15 ป่า ป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นป่าชายเลน 2 ป่า มี อุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (พื้นที่ 1,670,690 ไร่) ซึ่งนับเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่มากที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีวนอุทยานจำนวน 2 แห่ง คือ วนอุทยานชะอำ (พื้นที่ 416 ไร่) และวนอุทยานเขานางพันธุรัต (1,562 ไร่) นอกจากนี้จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ป่าไม้ ตาม พ.ร.บ.ป่าสงวน แห่งชาติ พ.ศ. 2507 จำนวน 2,397,600 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.62 ของพื้นที่ทั้งหมด (3,890,711 ไร่) โดยในปี พ.ศ. 2551 พบว่า จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ป่าไม้ 3,384.21 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 54.36 ของพื้นที่ จังหวัด

ตารางที่ 7 พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดเพชรบุรี

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
2531	2,235.60	35.91
2533	2,227.61	35.78
2535	2,202.37	35.38
2537	2,179.60	35.01
2539	2,162.54	34.74
2541	2,144.75	34.45
2543	3,390.00	54.46
2545	3,390.00	54.46
2547	3,312.60	53.21
2549	3,272.19	52.56
2551	3,384.21	54.36

ที่มา สถิติการป่าไม้ ของประเทศไทย

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดเพชรบุรี มีค่าลดลงเรื่อยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนถึง ปี พ.ศ. 2552 โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัย ดังนี้

1. การบุกรุก พื้นที่ป่า ในปัจจุบันการบุกรุกพื้นที่ป่ามีเพิ่มมากขึ้น ขณะที่พื้นที่ป่ามีอยู่อย่างจำกัด โดยสาเหตุที่ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น อาทิ การลักลอบตัดไม้มาขายแก่นายทุนเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมโรงเลื่อย อุตสาหกรรมโรงงานกระดาษ สร้างที่อยู่อาศัยหรือการบุกรุกทำลายป่าเพื่อการขยายที่ดินทำการเกษตร โดยวิธีการที่ใช้ในการบุกรุกป่า นั้น มีทั้งการโค่นป่าด้วยเลื่อยยนต์ การแผ้วถาง การเผา รวมถึงมีการบุกเบิกโดยรอบที่ลาดชัน แล้วทยอยขุดปล่อยไว้ให้ต้นไม้ตายแล้วจึงไปตัด เป็นต้น

2. ไฟป่า เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญสำหรับการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ และเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่ากรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จำแนกพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าทั่วประเทศ โดยจากสถานการณ์ไฟป่าที่เกิดขึ้น ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2549-22 เมษายน 2550 จังหวัดเพชรบุรีมีความถี่ของการเกิดไฟป่า 110 ครั้ง พื้นที่เสียหายรวม 1,874 ไร่

ข้อมูลจากรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2549 ของสถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดเพชรบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 สาขาเพชรบุรี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พบว่าการเกิดไฟป่ามีจำนวน 38 ครั้ง ซึ่งจะเกิดในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม ในช่วงเวลาตั้งแต่ 6.00 น.-18.00 น. โดยเกิดในพื้นที่อำเภอชะอำ จำนวน 35 ครั้ง รองลงมา คือ อำเภอแก่งกระจาน จำนวน 2 ครั้ง และ ในอำเภอ

หนองหญ้าปล้อง จำนวน 1 ครั้ง รวมพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายทั้งหมดประมาณ 250 ไร่ สาเหตุการเกิดไฟฟ้า
ทั้ง 38 ครั้ง

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

สัตว์ป่าในจังหวัดเพชรบุรี สามารถพบได้ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติแก่ง
กระจาน เนื่องจากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานอยู่ในเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งเชื่อมต่อกับเทือกเขาภูเก็ตของ
ภาคใต้และตอนเหนือเข้าไปในประเทศพม่า พบว่า สัตว์ป่าจากประเทศอินเดียและประเทศพม่าแพร่กระจาย
ลงมาทางทิศตะวันตกของประเทศลงมาถึงบริเวณนี้และสัตว์ป่าจากประเทศมาเลเซียแพร่กระจายขึ้นมาตาม
เทือกเขาภูเก็ตมาถึงบริเวณนี้เช่นเดียวกัน ทำให้อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเป็นแหล่งชุมนุมของสัตว์ป่าทั้ง
จากทิศเหนือและทิศใต้ ชนิดของสัตว์ป่าที่สำคัญ ได้แก่ ช้างป่า หมีหมา หมาไน หมาจิ้งจอก เสือดาว เสือโคร่ง
เลี้ยงผา สมเสร็จ วัวแดง กวางป่า เก้งหม้อ ชะนีมือขาว ลิงเสน นกกระสาอูชาว เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา นก
เค้าหน้าผากขาว กบทูต ปาดยักษ์ เต่าหก จิ้งเหลนภูเขาสีจาง เป็นต้น นอกจากนี้ในบริเวณลำธารและอ่างเก็บ
น้ำ สรรพพบปลาน้ำจืดอาศัยอยู่หลายชนิด เช่น ปลานางอ้าว ปลาชิวใบไม้ ปลาช้อยอก ปลากระสูบขีด ปลา
กตเที๋ยง ปลาตุ๊กตาด่าน ปลากระทุงเหว ปลาหมอช้างเหยียบ ปลากระสง และปลากระทิง เป็นต้น จึง
เอื้ออำนวยให้มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพอยู่มากถึง 440 ชนิด
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 92 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานถึง 43 ชนิด สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำกว่า 43 ชนิด และผีเสื้อป่าอีก
กว่า 300 ชนิด ในส่วนของนกหายาก ป่าแก่งกระจานมีนกเงือกอยู่ถึง 6 ชนิด จาก 12 ชนิดที่พบในประเทศไทย ได้แก่ นกเงือกกรามช้าง นกกก นกแก๊ก นกเงือกหัวหงอน นกเงือกสีน้ำตาล และนกเงือกกรามช้างปาก
เรียบ นอกจากนี้ยังพบนกจาบคาเคราแดง นกแว่นสีเทา นกกระแตหัด นกเป็ดทองขาว นกเสือแมลงปีกแดง
เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นในปี พ.ศ. 2533 ยังสำรวจพบนกชนิดใหม่ของไทย คือ นกกะลิงเขียดหางหนาม (Ratchet-
Treepie) สัตว์ป่าส่วนใหญ่จะพบในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจำนวน 536 ชนิด หรือคิดเป็นร้อย
ละ 88.89 ของสัตว์ป่าทั้งหมดที่พบในพื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรี

สัตว์ป่าที่พบเป็นสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง จำแนกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. 2535 พบว่ามีสัตว์ป่าสงวนซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวน 3 ชนิด คือ สมเสร็จ เก้งหม้อ และ
เลี้ยงผา โดยจะพบอาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเท่านั้นส่วนสัตว์ป่าประเภทสัตว์คุ้มครองมี
จำนวน 482 ชนิด เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จำนวน 64 ชนิด เช่น กระต๊อ และ พญา
กระรอกดำ เป็นต้น สัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นนก จำนวน 394 ชนิด เช่น กระสาอูชาว ไก่ฟ้าหลังเทา และนกกก
เป็นต้น สัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นสัตว์เลื้อยคลาน จำนวน 20 ชนิด เช่น เต่าเหลือง จระเข้แม่น้ำจืด และกิ้งก่าแก้ว
เป็นต้น และสัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ จำนวน 4 ชนิด คือ จงโคร่ง คางคกหัวราบ คางคกแคะ
และกบทูต อนึ่ง สัตว์ป่าที่พบในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งคาดว่าสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยแล้วมี 2 ชนิดได้แก่
จระเข้แม่น้ำจืด และตะโขง

ประเด็นปัญหา

✿ ไฟไหม้ป่า จากข้อมูลการสำรวจข้อเท็จจริงของสถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดเพชรบุรี สามารถสรุปสาเหตุปัญหาของการเกิดไฟป่าในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ได้ดังนี้

➡ อาชีพของราษฎรส่วนใหญ่ในช่วงฤดูแล้ง คือ เข้าป่าเพื่อหาของป่า เช่น การเก็บหา ผักหวาน และทำการจุดไฟเผาป่า เพื่อให้ผักหวานแตกยอดอ่อนจะได้เก็บไปขาย

➡ ราษฎรบางส่วนนิยมล่าสัตว์ โดยการเผาป่า เพื่อต้อนสัตว์ป่าให้ออกมาจากป่า

➡ ความต้องการไม้ใช้สอยของราษฎร โดยเฉพาะไม้ไผ่รวก ราษฎรมีความต้องการไม้ไผ่รวก สูง เพื่อนำไปใช้ทำการเกษตร จึงต้องจุดไฟเผาป่า เพื่อจะได้สะดวกในการเดินเข้าไปตัดไม้ไผ่รวกดังกล่าว

➡ เกิดจากการเผาพื้นที่เพื่อเตรียมการเพาะปลูก แล้วลุกลามเข้าป่าโดยไม่มีการควบคุม

➡ เนื่องจากความไม่เข้าใจของราษฎรรอบๆ พื้นที่ ในเรื่องการป้องกันไฟป่า จึงทำให้มีการ แกล้งจุดไฟขึ้น

➡ เกิดจากความต้องการพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตรหรือเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย จึงทำให้มีการเผา ป่า เพื่อบุกรุกพื้นที่ที่ถูกไฟป่าเผาไหม้

✿ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อการทำเกษตร อยู่อาศัย และอื่น ๆ รวมถึงการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ การบุกรุกพื้นที่ป่ามักเกิดขึ้นบริเวณขอบ ของพื้นที่ป่าตามกฎหมาย (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ และป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์)

มาตรการดำเนินการ

- เร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่าผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เร่งเพิ่มพื้นที่ป่าซึ่งอาจเป็นลักษณะสวนป่าหรือไม้ยืนต้น

3.2.1.3 ทรัพยากรน้ำ (ที่มา สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี www.phetchaburi.go.th)

น้ำผิวดิน จังหวัดเพชรบุรี มีแม่น้ำ ลำคลองสายสำคัญ ซึ่งยังประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1) **แม่น้ำเพชรบุรี** เป็นแม่น้ำสายหลักที่อยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรีตลอดทั้งสาย มีต้นกำเนิดของแม่น้ำ ที่เทือกเขาตะนาวศรีทางทิศตะวันตกอันเป็นพรมแดนระหว่างไทย-พม่า ลำน้ำสาขาต่างๆ ได้ไหลผ่าน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอเมืองเพชรบุรี และไหลลงสู่อ่าวไทยที่ อำเภอบ้านแหลม มีความยาวทั้งสิ้น 210 กิโลเมตร พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรีจะอยู่บริเวณ สองฟากฝั่งของแม่น้ำนี้

2) **แม่น้ำบางกลอย** มีต้นกำเนิดบริเวณเทือกเขาในเขตอำเภอนองหญ้าปล้อง ไหลมาบรรจบกับ แม่น้ำเพชรบุรีที่ตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน ความยาวของลำน้ำ ประมาณ 45 กิโลเมตร

3) **แม่น้ำปราณบุรี** มีต้นกำเนิดอยู่ในเขตตำบลป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน ออกสู่ทะเลที่อำเภอปราณ บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความยาวประมาณ 160 กิโลเมตร

4) **แม่น้ำบางตะบูน** ส่วนหนึ่งเป็นคลองขุดแยกจากแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งไหลย้อนขึ้นไปทางเหนือ ผ่านอำเภอบ้านแหลม นอกจากนี้ยังมีคลองจากอำเภอมอแก้วไหลมาสมทบ ออกสู่อ่าวไทยที่ปากอ่าวบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม มีความยาวประมาณ 13 กิโลเมตร

5) **ห้วยแม่ประจันต์** มีต้นกำเนิดบริเวณเทือกเขาในจังหวัดราชบุรี ไหลผ่านอำเภอหนองหญ้าปล้อง มาบรรจบกับแม่น้ำเพชรบุรี ที่บริเวณเหนือเขื่อนเพชรในตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง มีความยาวประมาณ 60 กิโลเมตร

6) **ห้วยผาก** มีต้นกำเนิดบริเวณภูอ่างแก้วและภูน้ำหัดในเขตอำเภอแก่งกระจาน ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำเพชรบุรี บริเวณใต้เขื่อนแก่งกระจานในเขตตำบลกลัดหลวง อำเภอท่ายาง มีความยาวประมาณ 80 กิโลเมตร

7) **ห้วยแม่ประโคน** มีต้นกำเนิดบริเวณเทือกเขาบริเวณเขตติดต่อระหว่างอำเภอหนองหญ้าปล้องกับอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีห้วยสาขาสำคัญ ได้แก่ ห้วยมะเร็ว ห้วยเสือกัดช้าง ห้วยสมุลแว้งและไหลมาบรรจบแม่น้ำเพชรบุรีบริเวณเขตอำเภอท่ายาง มีความยาว 56 กิโลเมตร

จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่การเกษตร 835,373 ไร่ เป็นพื้นที่นา 491,000 ไร่ พืชไร่ ไม้ยืนต้นและอื่น ๆ 344,373 ไร่ โดยพื้นที่การเกษตรดังกล่าวเป็นพื้นที่ชลประทานจากอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน จำนวน 468,286 ไร่ รับน้ำจากแหล่งชลประทานขนาดกลาง 12 แห่ง พื้นที่ 39,620 ไร่ และรับน้ำจากเขื่อนแม่กลอง พื้นที่ 86,500 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ชลประทาน ร้อยละ 15.27 ของพื้นที่จังหวัดมีโครงการชลประทานสำคัญ ๆ ที่ดำเนินการจัดหา น้ำให้กับเกษตรกรเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการอุปโภคบริโภค ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (ส่งน้ำให้กับพื้นที่ในเขตส่งน้ำฯ เพชรบุรี) ได้แก่ เขื่อนแก่งกระจาน ตั้งอยู่ที่อำเภอแก่งกระจาน สามารถเก็บกักน้ำได้ 710 ล้านลูกบาศก์เมตร

- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 12 แห่ง (ส่งน้ำให้กับพื้นที่นอกเขตส่งน้ำฯ เพชรบุรี) ได้แก่

1. อ่างเก็บน้ำห้วยตะเป็ด ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 4.0 ล้านลูกบาศก์เมตร

2. อ่างเก็บน้ำห้วยทราย ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 1.95 ล้านลูกบาศก์เมตร

3. อ่างเก็บน้ำบ้านทุ่งขาม ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 8.0 ล้านลูกบาศก์เมตร

4. อ่างเก็บน้ำห้วยพุทไธสง ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.8 ล้านลูกบาศก์เมตร

5. อ่างเก็บน้ำโป่งทะเล ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.81 ล้านลูกบาศก์เมตร

6. อ่างเก็บน้ำหุบกระพง ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.36 ล้านลูกบาศก์เมตร

7. อ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ตั้งอยู่ที่อำเภอท่ายาง สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.265 ล้านลูกบาศก์เมตร

8. อ่างเก็บน้ำห้วยสามเขา ตั้งอยู่ที่อำเภอท่ายาง สามารถเก็บกักน้ำได้ 3.4 ล้านลูกบาศก์เมตร

9. อ่างเก็บน้ำบ้านกระหรั่ง 3 ตั้งอยู่ที่อำเภอแก่งกระจาน สามารถเก็บกักน้ำได้ 6.0 ล้านลูกบาศก์

เมตร

10. ฝ่ายทดน้ำห้วยสงสัย ตั้งอยู่ที่อำเภอแก่งกระจาน สามารถเก็บกักน้ำได้ 4.054 ล้านลูกบาศก์เมตร
11. อ่างเก็บน้ำห้วยพุน้อย ตั้งอยู่ที่อำเภอยางาย สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.32 ล้านลูกบาศก์เมตร
12. อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจัน ตั้งอยู่ที่อำเภอหนองหญ้าปล้อง สามารถเก็บกักน้ำได้ 42.20 ล้านลูกบาศก์เมตร

● แหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน 6 ประเภท ดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กตามพระราชดำริ จำนวน 22 แห่ง สามารถเก็บกักน้ำได้ 11.45 ล้านลูกบาศก์เมตร
2. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กตาม พน. หรือ กชช. จำนวน 60 แห่ง สามารถเก็บกักน้ำได้ 21.31 ล้านลูกบาศก์เมตร
3. ศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน 98 แห่ง สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.63 ล้านลูกบาศก์เมตร
4. ขุดลอกหนองน้ำธรรมชาติ จำนวน 26 แห่ง สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.52 ล้านลูกบาศก์เมตร
5. แหล่งน้ำในไร่นาตามแผนปกติ จำนวน 589 บ่อ สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.74 ล้านลูกบาศก์เมตร
6. แหล่งน้ำในไร่นาตามแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จำนวน 308 บ่อ สามารถเก็บกักน้ำได้ 0.74 ล้านลูกบาศก์เมตร

น้ำบาดาล พื้นที่จังหวัดเพชรบุรีรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำที่เป็นหินแข็งประมาณ 90% ของพื้นที่ เนื่องจากบริเวณส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา โดยเฉพาะทางด้านตะวันตกและทางตอนกลาง บริเวณที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญพบเพียงบริเวณที่ราบทางด้านตะวันออกของพื้นที่

ชั้นน้ำตะกอนหินร่วนที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญ คือ ชั้นน้ำที่ราบลุ่มน้ำหลายและตะกอนเศษหินเชิงเขา ซึ่งแผ่กระจายตัวตามลำน้ำ ที่ราบสองฝั่งลำน้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเล สำหรับชั้นน้ำหินแข็งที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญ คือ ชั้นน้ำหินตะกอนกึ่งแปรที่แผ่กระจายตัวทางด้านตะวันออกของพื้นที่ ในบริเวณที่ราบแหล่งน้ำบาดาลเหล่านี้ โดยทั่วไปให้น้ำในเกณฑ์ 2 – 10 ลบ.ม./ล. และ 10 – 20 ลบ.ม./ล. สำหรับบริเวณอื่นซึ่งเป็นบริเวณส่วนใหญ่ของพื้นที่ให้น้ำในเกณฑ์น้อยกว่า 2 ลบ.ม./ล.

ในด้านคุณภาพน้ำบาดาล เนื่องจากบริเวณพื้นที่ภูเขาทางด้านตะวันตก และทางตอนกลางของพื้นที่จังหวัด เป็นบริเวณที่ไม่มีการพัฒนาน้ำบาดาล ทำให้ไม่มีข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลในบริเวณดังกล่าว ข้อมูลคุณภาพน้ำบาดาลที่ได้ จึงมีเพียงแค่บริเวณด้านตะวันออกที่เป็นพื้นที่ราบ คุณภาพน้ำบาดาลโดยทั่วไป อยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงไม่ดี โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านแหลม และอำเภอเขาย้อย อันเนื่องมาจากการแทรกซอนของน้ำทะเล มีค่าปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้เกินกว่า 1,500 มก./ล. ค่าคลอไรด์และความกระด้างสูงเกินกว่ามาตรฐานมาก น้ำบาดาลที่ได้เป็นน้ำเค็ม

ปริมาณน้ำที่สูบขึ้นมาใช้จากบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้นในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีค่าประมาณ 9.3 ล้านลบ.ม./ปี คิดเป็นร้อยละ 8 ของปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ในพื้นที่ ซึ่งมีค่าประมาณ 118 ล้าน ลบ.ม./ปี ทั้งนี้ ทุกกลุ่มน้ำสาขามีปริมาณน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาใช้ต่อปีน้อยกว่าปริมาณน้ำบาดาลที่มีศักยภาพในการ

พัฒนาได้ต่อปีมากเนื่องจากพื้นที่บริเวณใกล้ทะเลซึ่งมีประชาชนมาก น้ำบาดาลมีรสกร่อย จึงไม่สามารถใช้น้ำได้ นอกจากนี้จังหวัดเพชรบุรียังอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าสงวนแห่งชาติ ถึงร้อยละ 62 และ 49 ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ ซึ่งบริเวณนี้มีประชาชนอาศัยอยู่น้อย จึงมีการใช้น้ำบาดาลน้อย

ประเด็นปัญหาและมาตรการดำเนินการ

ปัญหาที่สำคัญในภาพรวมของพื้นที่ศึกษา คือ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ รองลงมาคือ ปัญหาน้ำท่วม ส่วนปัญหาอื่นที่มีความสำคัญลดหลั่นกันลงไปตามแต่สภาพในแต่ละพื้นที่

1. ปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ส่วนใหญ่เกิดบริเวณนอกเขตพื้นที่ชลประทานขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรน้ำฝน ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ปริมาณน้ำฝนและน้ำท่าในฤดูแล้งมีปริมาณน้อย ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำมีจำกัด ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติมจึงมีข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่ชลประทาน ควรเร่งจัดการด้านความต้องการน้ำและบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- แหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็ก มีขนาดไม่เพียงพอ ขาดระบบการเติมน้ำจากแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ควรทำการเชื่อมโยงแหล่งน้ำตามความเหมาะสมของพื้นที่

- พื้นที่นอกเขตชลประทานต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ควรเร่งส่งเสริมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

- ปัญหาด้านการบริหารจัดการระบบประปาหมู่บ้าน หรือบ่อน้ำบาดาลสาธารณะ และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่รวมถึงระบบสูบน้ำเพื่อชลประทานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อสร้าง แล้วถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล มีปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้และขาดงบประมาณในการดูแลบำรุงรักษา ทำให้ระบบทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ควรจัดจ้างบริษัทเอกชนที่มีความชำนาญในการดำเนินการเข้ามาดูแลระบบหนององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้น ทำให้ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ความต้องการในการใช้น้ำไม่สมดุลกัน ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเกษตรและการท่องเที่ยว ซึ่งต้องการใช้น้ำมากขึ้น ดังนั้นควรเร่งจัดการด้านความต้องการน้ำเพื่อให้ใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดควบคู่กันด้วย หากจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวควรเป็นแบบกระจายตัว

- น้ำบาดาลมีปริมาณและคุณภาพไม่เหมาะสม ปริมาณน้ำบาดาลในบางบริเวณมีอัตราการให้น้ำน้อย (<2 ลบ.ม./ชม.) โดยเฉพาะบริเวณฝั่งตะวันตกของพื้นที่ คุณภาพน้ำบาดาลบริเวณใกล้ทะเลมีรสกร่อยเนื่องจากได้รับอิทธิพลของน้ำทะเล

2. ปัญหาน้ำท่วม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณท้ายเขื่อนเพชรบุรี โดยเฉพาะบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังเกิดขึ้นบริเวณริมถนนเพชรเกษมและทางรถไฟสายใต้ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ถนนเพชรเกษม ถนนของหน่วยงานต่างๆ และทางรถไฟสายใต้ กีดขวางทางน้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเร่งก่อสร้างและขยายทางระบายน้ำ
- แหล่งน้ำธรรมชาติถูกบุกรุกทำให้เกิดขวางการระบายน้ำ โดยเฉพาะในอำเภอเมืองเพชรบุรี ควรใช้มาตรการทางกฎหมายและสังคม และการวางผังเมือง
- บริเวณปากแม่น้ำมีระดับสูงใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเล ทำให้การระบายน้ำมีจำกัด
- แหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ไม่เพียงพอ ถึงแม้ว่าในกลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำเพชรบุรีตอนบนและลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปราณบุรีจะมีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะเก็บกักหรือชะลอน้ำจากพื้นที่ตอนบนได้
- อำเภอเมืองเพชรบุรีอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม ควรวางผังเมืองเพื่อมิให้มีการเข้ามาอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมมากขึ้น

3. ปัญหาการรुक้าของน้ำเค็ม แต่ไม่มากนัก เนื่องจากการปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำมาช่วยผลักดันน้ำเค็ม นอกจากนี้ยังมีการรुक้าของน้ำเค็มในลำน้ำย่อยๆ ที่ไม่มีประตูกั้นน้ำเค็มหรือประตูกั้นน้ำเค็มชำรุด ดังนั้น ควรก่อสร้างและปรับปรุงประตูกั้นน้ำเค็มต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้

4. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

☞ คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงานในระดับต่าง ๆ ขาดงบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำที่เพียงพอ และขาดประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจบริหารจัดการทรัพยากรน้ำภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ และจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงาน

☞ การถ่ายโอนงานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พบว่าได้ก่อให้เกิดปัญหาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทบทุกแห่งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้วย

☞ สถานภาพขององค์กรผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่ในสภาพอ่อนแอ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำในรูปของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล เช่น สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ หรือองค์กรผู้ใช้น้ำครัวเรือนอุตสาหกรรม และพาณิชย์ ซึ่งมีสถานภาพโครงสร้างทางการบริหารจัดการและการดำเนินงานที่ไม่ชัดเจน

3.2.1.4 ทรัพยากรธรณี (ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี)

ณ เดือนธันวาคม 2549 จังหวัดเพชรบุรีมีเหมืองแร่สัมปทานทั้งหมด 13 แปลง และเปิดทำการ 8 แปลง หยุดทำการ 4 แปลง ในปีงบประมาณ 2549 มีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่และค่าธรรมเนียม รวม 9,759,185 บาท สำหรับแร่ธาตุที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

- แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง พื้นที่พบ ได้แก่ บริเวณเขาอีบิด ตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย และ ตำบลนายาง อำเภอชะอำ
- ดินขาว พื้นที่พบ ตำบลพุนสุวรรค์ อำเภอแก่งกระจาน

- หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ พื้นที่พบ ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ
- ควอตซ์ พื้นที่พบ ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง
- หินแกรนิต พื้นที่พบ ตำบลห้วยซ้อง อำเภอบ้านลาด
- ดิบบุก พื้นที่พบ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง
- หินอ่อน พื้นที่พบ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง

3.2.1.5 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่งเนื่องจากมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย เป็นที่ตั้งของชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญๆ หลายอย่างของประเทศ ดังนั้นผลจากการพัฒนาและขยายตัวของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็วโดยขาดการควบคุมและการจัดการที่ดีย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ดังนั้นควรให้ความสำคัญและร่วมมือกันในการดูแลรักษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1) การกัดเซาะชายฝั่ง

ข้อมูลชายฝั่งทะเลที่พื้นที่วิกฤติ (Hot Spot) ของการกัดเซาะรุนแรงที่สุดของประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 30 แห่ง โดยในส่วนของจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ที่เกิดการกัดเซาะรุนแรง จำนวน 2 บริเวณ (ตารางที่ 8) ได้แก่

★ **ชายฝั่งทะเลบ้านดอนมะขาม-บ้านท่าทำเนียบ อำเภอบ้านแหลม** เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองเพชรบุรี คิดเป็นระยะทางตามแนวชายฝั่งทะเลประมาณ 5 กิโลเมตร พบว่าชายฝั่งทะเลในบริเวณนี้ถูกน้ำกัดเซาะหายไป 200 เมตร ในช่วง 28 ปีที่ผ่านมา อัตราการกัดเซาะเฉลี่ยประมาณ 10 เมตรต่อปี คิดเป็นพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะประมาณ 847 ไร่ การกัดเซาะที่เกิดขึ้นทำให้ป่าชายเลนบริเวณด้านหน้าล้มตายไปเปลี่ยนสภาพชายฝั่งป่าชายเลนเป็นสันทรายปนเปลือกหอยวางทับอยู่บนดินเหนียวของที่ราบน้ำขึ้นถึง โดยวัดโคมนารามและบ้านเรือนราษฎรที่เคยอยู่ในบริเวณนี้ต้องอพยพออกไปเนื่องจากชายฝั่งทะเลบริเวณนี้มีการกัดเซาะอย่างรุนแรงและเป็นพื้นที่ชุมชนใหญ่ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการประมง ทางกรมชลประทานจึงได้สร้างกองหินกันคลื่นนอกชายฝั่งทะเล เมื่อ พ.ศ. 2525 เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งเป็นระยะทางยาว 2 กิโลเมตร ตั้งแต่บ้านช่องแคบบริเวณวัดพิบูลแก้ว ลงมาทางใต้จนถึงปากคลองบ้านบางแก้ว โดยกองหินกันคลื่นที่สร้างไว้มีทั้งหมด 14 กอง แต่ละกองมีความยาว 30 เมตร ระยะห่างของแต่ละกองห่าง 120 เมตร อยู่ห่างฝั่งตั้งแต่ 60-150 เมตร

★ **ชายฝั่งทะเลบ้านบางเกตุ** เป็นอีกบริเวณหนึ่งที่มีการกัดเซาะขั้นรุนแรง อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอชะอำประมาณ 5 กิโลเมตร จากการสำรวจพบว่าชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะเข้ามาในอัตราประมาณ 7.3 เมตรต่อปี และกัดเซาะเป็นระยะทางยาวประมาณ 1.5 กิโลเมตร สาเหตุหลักของการกัดเซาะที่นี่เนื่องจากหาดทรายบริเวณนี้ยังคงมีการเคลื่อนตัวตามทิศทางลมและคลื่นที่เปลี่ยนแปลงไปตาม

ฤดูกาลประกอบกับการมีการก่อสร้างอาคารสูงทางตอนใต้ของชายหาดทำให้ทรายมีการเคลื่อนตัวและชายฝั่งทรุดตัวลงจึงมีการกัดเซาะที่รุนแรง

ตารางที่ 8 บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลในจังหวัดเพชรบุรีที่มีการกัดเซาะ

อัตราการกัดเซาะ				รูปแบบโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะ		
รุนแรง (>5 ม. ต่อปี)		ปานกลาง (1 ถึง 5 ม. ต่อปี)		ชื่อชายฝั่ง	รูปแบบ	ความยาว ของ สิ่งก่อสร้าง (กม.)
ชื่อชายฝั่ง	ระยะทางที่ถูกกัดเซาะ (กม.)	ชื่อชายฝั่ง	ระยะทางที่ถูกกัดเซาะ (กม.)			
บ้านดอนมะขาม-บ้านท่าทำเนียบ อ. บ้านแหลม	5	แหลมผักเบี้ย อ. บ้านแหลม	3.5	บ้านช่องแคบ- บ้านบางแก้ว อ. บ้านแหลม	กองหินป้องกันคลื่น นอกชายฝั่งทะเล 14 กอง	2.0
บ้านบางเกตุ	1.5	หาดเจ้าสำราญ อ. เมือง	1.0	หาดเจ้าสำราญ อ. เมือง	กำแพงกันคลื่น ชายฝั่งทะเล	1.0
		บ้านบัวตาล- บ้านบางเก่า อ. ชะอำ	12.0	แหลมหลวง อ. บ้านแหลม	รอกันคลื่น 9 แนว	1.5
		บ้านคลองเทียน อ. ชะอำ	1.5	บ้านโตนดน้อย อ. ชะอำ	กำแพงกันคลื่น ชายฝั่งทะเล	1.0
		บ้านหนองแจง- บ้านหนองแหม อ. ชะอำ	4.0	บ้านบางเก่า อ. ชะอำ	กำแพงกันคลื่น ชายฝั่งทะเล	1.0
		บ้านบางไทร ย่อย-บ้านปด เคียะ อ. ชะอำ	8.0	ชะอำ-หนอง แจง อ. ชะอำ	กำแพงกันคลื่น ชายฝั่งทะเล	4.0
				พระราชวัง มฤคทายวัน อ. ชะอำ	กำแพงกันคลื่น ชายฝั่งทะเล	1.0

ที่มา : รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมภาคตะวันตก พ.ศ. 2550 (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8)

2) ป่าชายเลน

ป่าชายเลนนับเป็นทรัพยากรหนึ่งที่ทำหน้าที่หลายประการ เช่น เป็นแหล่งอาหารของปลาและหอย เป็นวัตถุดิบในการผลิตถ่านและบ้านเรือน ยิ่งไปกว่านั้น ป่าชายเลนยังเป็นเหมือนแนวป้องกันประชาชน บ้านเรือนและไร่นาจากคลื่นของน้ำทะเล เกี่ยวกับพื้นที่ป่าชายเลน ในช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึงปี พ.ศ. 2532 พื้นที่ป่าชายเลนจำนวนมากโดนทำลายเพื่อที่จะใช้พื้นที่ในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่นับจากปี พ.ศ. 2534 ได้เริ่มมีการณรงค์ฟื้นฟูป่าชายเลนและมีกิจกรรมปลูกป่าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามบริเวณชายฝั่งทะเลจากแม่น้ำเพชรบุรี ถึงปากแม่น้ำปรางบุรี มีป่าชายเลนเป็นแนวแคบๆ 200-300 เมตร และแนวกว้างที่สุดที่แหลมผักเบี้ย ประมาณ 500-600 เมตร ป่าชายเลนมีความหนาแน่นสูง แต่ประกอบด้วยไม้ขนาดเล็ก และลูกไม้เป็นจำนวนมาก การที่ป่าชายเลนมีแนวแคบตลอดชายฝั่งทะเลจึงไม่มีความสามารถเพียงพอต่อการป้องกันการพังทลายของดินชายฝั่งทะเล และการรักษาสมดุลของระบบนิเวศชายฝั่ง

บริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดเพชรบุรี มีป่าชายเลนขึ้นกระจายอยู่ตลอดแนวชายฝั่ง โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในอำเภอบ้านแหลม ส่วนในอำเภออื่นๆ มีไม่มากนัก โดยพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งได้เป็น 2 ส่วน

1. ส่วนที่เป็นของรัฐบาล ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ มี 2 แห่ง คือ

- ป่าสงวนแห่งชาติป่าปากทะเล ต.ปากทะเล อ.บ้านแหลมมีเนื้อที่ 1,000 ไร่ ปัจจุบันมีพื้นที่ออกขายทะเล 750 ไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติบ้านแหลม ต.บ้านแหลม อ.บ้านแหลม มีเนื้อที่ 625 ไร่ ปัจจุบันมีพื้นที่ออกขายทะเลประมาณ 1,002 ไร่

ป่าชายทะเลที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (แหลมผักเบี้ย) ต.ปากทะเล เนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ และมีโครงการปลูกป่าประมาณ 500 ไร่

2. ป่าชายเลนที่ขึ้นอยู่ในที่ดินครอบครองของเอกชน หรือกรรมสิทธิ์ของเอกชน

แม้ว่าในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีจะมีพื้นที่ออกขายทะเลจำนวนมาก แต่พื้นที่เหล่านี้จะต้องประกาศให้เป็นป่าสงวนเสียก่อน จึงจะมีกฎหมายรองรับ ซึ่งระหว่างการค้าเป็นการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เหล่านั้นก็ถูกบุกรุกไปเสียก่อนแล้ว

ป่าชายเลนซึ่งกระจายอยู่ตลอดชายฝั่งเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลนประเภทการเจริญเติบโตขึ้นสอง เว้นแต่ป่าชายเลนบริเวณฝั่งทะเลปากแม่น้ำเพชรบุรีคือ ที่บางตะบูนและบ้านแหลม ที่มีสภาพป่าชายเลนดั้งเดิม ซึ่งประกอบด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่

ข้อมูลรายงานเนื้อที่ป่าชายเลนของกรมป่าไม้ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 มีเนื้อที่ป่าชายเลน 55,000 ไร่ โดยมีแนวโน้มลดลง จนถึงปี พ.ศ. 2536 มีแนวโน้มเนื้อที่ป่าเพิ่มขึ้น จนถึงปี พ.ศ. 2543 มีเนื้อที่ป่าในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 35,937 ไร่

ประเด็นปัญหา

- การกัดเซาะชายฝั่งทะเล เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณชายฝั่งอย่างไม่เหมาะสม เช่น การตัดป่าชายเลน หรือการพัฒนาพื้นที่ที่ทำให้ตะกอนในแม่น้ำลดลง

- ปัญหาการบุกรุกป่าชายเลน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการทำนาเกลือ การลดลงของป่าชายเลนอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งและการลดลงของสัตว์น้ำ

- ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ

- จำนวนสัตว์น้ำลดลง เนื่องจากใช้วิธีการทำประมงที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้เครื่องมือประมงผิดประเภท/สารบางอย่าง รวมถึงการลักลอบคราดหอย

มาตรการดำเนินการ

- เร่งอนุรักษ์ ฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ตระหนักในสำคัญของป่าชายเลน

3.2.1.6 ความหลากหลายทางชีวภาพ

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี มีน้ำตกและน้ำพุร้อน มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจานและอ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี อำนวยน้ำท่าปีละประมาณ 1,045 ล้านลูกบาศก์เมตร ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจานปีละ 907.5 ล้านลูกบาศก์เมตร และไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรีปีละ 137.67 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีลำน้ำสาขาอีกหลายสาย เช่น ห้วยแม่ประจันต์ ห้วยผาก ห้วยมงคล

บริเวณเทือกเขาสูงทางตะวันตกเป็นป่าดิบเขา ป่าดงดิบชื้น ส่วนทางตะวันออกจนถึงบริเวณที่ลุ่มน้ำที่ต่ำ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ ป่ารুনสองที่กำลังฟื้นตัว พืชพันธุ์ต้นสูง ชายฝั่งริมอ่างเก็บน้ำและรอบเกาะแก่งในอ่างเก็บน้ำ มีต้นไม้ ตอไม้ถูกน้ำท่วม เป็นที่หลบซ่อนและวางไข่ของปลา

พบนกอย่างน้อย 408 ชนิด ชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามของโลก ได้แก่ นกปากซ่อมพวง นกขมิ้นขาว นกจับแมลงอกสีน้ำตาลอ่อน นกเค้าหน้าผากขาว นกเงือกคอแดง และนกเงือกกรามข้างปากเรียบ ชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของประเทศไทย ได้แก่ นกกระสา คอขาว ซึ่งพบเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนจังหวัดฉะเชิงเทราเท่านั้น

พบปลาน้ำจืดอย่างน้อย 42 ชนิด ชนิดที่พบมากที่สุด คือ ปลาในวงศ์ปลาตะเพียน และปลาในวงศ์ปลาช่อน ชนิดที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ปลาตุ๊กตาดัน ปลาแบบหางคอก

พบสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกอย่างน้อย 17 ชนิด พบสัตว์เลื้อยคลานอย่างน้อย 28 ชนิด มีร่องรอยและการพบเห็นจระเข้ในน้ำจืด ซึ่งอยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง และมีรายงานว่าพบปูเจ้าฟ้า ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นในอุทยานฯ นี้ด้วย

3.2.2 สิ่งแวดล้อม

3.2.2.1 คุณภาพน้ำ

ลุ่มน้ำเพชรบุรีมีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญเพียงสายเดียวคือ แม่น้ำเพชรบุรี กรมควบคุมมลพิษ ได้ประกาศกำหนดให้แม่น้ำเพชรบุรี ตั้งแต่ปากแม่น้ำบริเวณบ้านแหลม ตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี (กิโลเมตรที่ 0) จนถึงท้ายเขื่อนเพชรบุรี บริเวณบ้านค้อล้อม ตำบลท่าแลง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเพชรบุรี (กิโลเมตรที่ 61) เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 และตั้งแต่ท้ายเขื่อนเพชรบุรีจนถึงท้ายเขื่อนแก่งกระจาน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี (กิโลเมตรที่ 118) เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น 10 สถานี โดยดำเนินการตรวจวัดในปี 2557 ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้ เมื่อพิจารณาจากดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำที่สำคัญได้แก่ ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ปริมาณความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (FCB) และปริมาณไนโตรเจนที่อยู่ในรูปของแอมโมเนียทั้งหมด (NH₃) พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรีตอนล่างส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ คุณภาพน้ำเฉลี่ยเมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดิน จัดอยู่ในประเภทที่ 3 จำนวน 4 สถานี (ร้อยละ 57.14) และจัดอยู่ในประเภทที่ 4 จำนวน 3 สถานี (ร้อยละ 42.86) ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรีตอนบนต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ คุณภาพน้ำเฉลี่ยเมื่อเทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินจัดอยู่ในประเภทที่ 3 จำนวน 3 สถานี (ร้อยละ 100) ดังตารางที่ 9

เมื่อพิจารณาจากสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำที่คุณภาพน้ำเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ พบว่า ดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุทำให้คุณภาพน้ำต่ำคือ คือ ปริมาณความสกปรกในรูปของสารอินทรีย์ (BOD) ปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และปริมาณแบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (FCB) โดยเฉพาะบริเวณปากแม่น้ำเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (PC 01) มีค่าเฉลี่ยของปริมาณแบคทีเรียค่อนข้างสูง ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากน้ำทิ้งชุมชน รวมทั้งสถานประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในเขตเทศบาลตำบลบ้านแหลม

ตารางที่ 9 ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรี ปี 2557

สถานี	ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำที่สำคัญ					การจัดลำดับ ประเภท คุณภาพน้ำ	ปัญหา
	DO	BOD	TCB	FCB	NH3-N		
	(mg/l)	(mg/l)	(MPN/100ml.)	(MPN/100ml.)	(mg/l)		
PC01	3.26	2.3	35,975	9,900	0.53	4	DO, BOD, TCB, FCB, NH3
PC02	3.49	2.0	43,750	4,725	0.25	4	DO, TCB, FCB
PC03	5.50	1.5	30,500	3,825	0.04	4	TCB
PC04	5.16	1.3	12,975	2,375	0.04	3	
PC4.1	5.05	1.3	2,900	1,245	0.02	3	-
PC4.9	5.75	1.1	1,700	204	0.04	3	-
PC05	6.19	1.2	865	52.8	0.05	3	-
PC5.1	5.69	0.9	1,045	42.5	0.08	3	DO
PC5.9	3.85	1.2	760	19	0.08	3	DO
PC06	3.26	1.0	4,900	227.5	0.17	3	DO

บริเวณที่เก็บตัวอย่างน้ำ

- PC01 : ปากแม่น้ำเพชรบุรี อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
 PC02 : สะพานข้ามก่อนเข้าบ้านแหลม อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
 PC03 : สะพานเทศบาล ต.คลองกระแซง อ.เมือง จ.เพชรบุรี
 PC04 : ถ.เพชรเกษม บ้านต้นม่วง-บ้านหม้อ อ.เมือง จ.เพชรบุรี
 PC4.1 : สะพานราษฎร์ร่วมศรัทธา(วัดลาดศรีทธาราม) อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
 PC4.9 : สะพานยางหย่อง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
 PC05 : ท้ายเขื่อนเพชรบุรี ม.1 ต.ท่าแลง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
 PC5.1 : สะพานท่าไม้รวก ต.ท่าไม้รวก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
 PC5.9 : สะพานสองพี่น้อง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
 PC06 : ท้ายเขื่อนแก่งกระจาน ม.1 ต.แก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี

ที่มา : รายงานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน พ.ศ. 2557 (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8)

การจัดประเภทคุณภาพน้ำผิวดิน สามารถดูได้จากตารางดังนี้

เกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพน้ำผิวดิน	หน่วย	ประเภทคุณภาพน้ำ				
		1	2	3	4	5
ออกซิเจนละลาย (DO)	มก./ล.	≥	≥ 6.0	≥ 4.0	≥ 2.0	-
บีโอดี (BOD)	มก./ล.	≤	≤ 1.5	≤ 2.0	≤ 4.0	-
แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria)	MPN/100ml	≤	≤ 5,000	≤ 20,000	-	-
แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria)	MPN/100ml	≤	≤ 1,000	≤ 4,000	-	-

หมายเหตุ ดัดแปลงจากประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 16ง ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537

ประเด็นปัญหา

คุณภาพน้ำในแม่น้ำเพชรบุรี มีคุณภาพเสื่อมโทรมในบริเวณถนนเพชรเกษมและท้ายแม่น้ำเพชรบุรี เนื่องจากการปนเปื้อนจากน้ำทิ้งของชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม

มาตรการดำเนินการ

ใช้มาตรการลดมลพิษลงสู่แหล่งน้ำผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์น้ำ

3.2.2.2 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

กรมควบคุมมลพิษ ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งปี 2547 ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 11 สถานี ได้แก่ บริเวณปากคลองบ้านบางตะบูน 3 สถานี ปากคลองบ้านแหลม 3 สถานี หาดชะอำตอนกลาง 3 สถานี หาดเจ้าสำราญ และหาดปึกเตียน บริเวณละ 1 สถานี โดยพบว่าบริเวณสถานีปากคลองบ้านแหลม (ด้านกลาง) คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในขั้นเสื่อมโทรมมาก บริเวณปากคลองบ้านบางตะบูนทั้ง 3 สถานีคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งอยู่ในขั้นเสื่อมโทรม ส่วนคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในระดับดี จากการตรวจวัดพบ 2 สถานี คือ บริเวณหาดเจ้าสำราญ และ หาดชะอำตอนกลาง (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว) นอกจากนี้ก็กล่าวมาแล้วว่าคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งของจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับพอใช้ทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังไม่พบดัชนีคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งในระดับดีมาก ที่สถานีใดเลยในจังหวัดเพชรบุรี

ประเด็นปัญหา

คุณภาพน้ำทะเลและชายฝั่ง มีคุณภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากการปนเปื้อนจากน้ำทิ้งของชุมชน

มาตรการดำเนินการ

ใช้มาตรการลดมลพิษลงสู่แหล่งน้ำผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์น้ำ

3.2.2.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในจังหวัดเพชรบุรีมี 2 เทศบาล ที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คือ เทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลเมืองชะอำ

ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลเมืองเพชรบุรี มีพื้นที่ 5.4 ตารางกิโลเมตร มีระบบรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลแล้ว มีอาคารดักน้ำเสีย 1 แห่ง และสถานีสูบน้ำเสีย 7 แห่ง สถานีสูบน้ำเสียทั้ง 7 แห่งนี้ ทำหน้าที่สูบน้ำเสียข้ามแม่น้ำเพชรบุรี ส่งไปรวบรวมที่บ่อบ้านคลองยาง หมู่ 1 ตำบลนาุ้ง อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นบ่อรวบรวมน้ำเสียขนาดใหญ่ มีความจุ 10,000 ลูกบาศก์เมตร จากนั้นจะสูบส่งไปบำบัดที่โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร

ระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อสร้างในปี พ.ศ. 2537 ด้วยงบประมาณ 117.6 ล้านบาท เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียร (Stabilization pond) สามารถรองรับน้ำเสียได้วันละ 10,000 ลูกบาศก์เมตร และในปัจจุบันโครงการศึกษาวิจัยฯ ได้สร้างระบบบำบัดน้ำเสียแบบอื่นๆ โดยใช้ธรรมชาติบำบัดน้ำเสีย เช่น ระบบหญ้ากรองน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสียด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำเทียมการใช้ป่าชายเลนบำบัดน้ำเสีย เพื่อศึกษาวิจัยจึงทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการสามารถรองรับน้ำเสียได้มากกว่าวันละ 10,000 ลูกบาศก์เมตร แต่อย่างไรก็ตามขณะนี้เทศบาลมีน้ำเสียที่รวบรวมได้และส่งไปบำบัดที่โครงการเพียงวันละประมาณ 4,000 ลูกบาศก์เมตร

ในปีงบประมาณ 2549 เทศบาลใช้งบประมาณในการจัดการน้ำเสียเพียงประมาณ 300,000 บาท ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นค่ากระแสไฟฟ้าสำหรับสถานีสูบน้ำเสีย งบประมาณในการใช้บำบัดน้ำเสียเป็นงบประมาณของโครงการศึกษาวิจัย

เทศบาลเมืองเพชรบุรีมีระบบรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของเทศบาลแล้วสามารถรวบรวมน้ำเสียเพื่อส่งไประบบบำบัดได้วันละประมาณ 4,000 ลูกบาศก์เมตร ระบบรวบรวมน้ำเสียของเทศบาลเมืองเพชรบุรีนี้อยู่ในความดูแลของ 2 หน่วยงานคือ องค์การจัดการน้ำเสีย ดูแลรวบรวมน้ำเสียตามถนนสายหลัก 11 สาย รวมทั้งสถานีสูบน้ำเสียบ้านคลองยาง นอกนั้นอยู่ในความดูแลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี ในระบบรวบรวมน้ำเสียนี้ ส่วนที่ชำรุดบ่อยและก่อให้เกิดปัญหามากคือ ท่อแรงดันส่งน้ำเสียจาก

สถานีสูบน้ำบ้านคลองยางไประบบบำบัดน้ำเสียแหลมผักเบี้ยเนื่องจากสภาพท่อเก่ามาก ใช้งานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537

ระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองชะอำ เทศบาลเมืองชะอำ มีพื้นที่ 110 ตารางกิโลเมตร มีระบบรวบรวมน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ 8 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.27 มีอาคารดักน้ำเสีย 2 แห่ง สถานีสูบน้ำเสีย 3 แห่ง ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นแบบบ่อเติมอากาศ (Aerated lagoon) แต่ในปัจจุบันมีน้ำเสียเข้าระบบเพียงวันละประมาณ 3,500 ลูกบาศก์เมตรในปีงบประมาณ 2549 เทศบาลใช้งบประมาณในการบำบัดน้ำเสียเป็นเงินประมาณ 6.5 ล้านบาท โดยเป็นงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล 1,452,000 บาท ที่เหลือเป็นงบประมาณของเทศบาลเอง ในส่วนของงบประมาณ 6.5 ล้านบาทนี้แยกออกเป็นการดำเนินงานของเทศบาลเป็นเงินประมาณ 1.7 ล้านบาท และเป็นค่าจ้าง บริษัท เว็ทโก้ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เดินระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลา 10 เดือน (ธันวาคม 2548-กันยายน 2549) เป็นเงิน 2,650,000 บาท และเป็นค่าจ้างดูแลตะกอนในบ่อเติมอากาศ 2.2 ล้านบาท

ระบบรวบรวมน้ำเสียของเทศบาลเมืองชะอำ ครอบคลุมพื้นที่ 8 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.2% พื้นที่ที่มีระบบรวบรวมน้ำเสียคือ บริเวณชุมชนหนาแน่นด้านตะวันออกของทางรถไฟส่วนชุมชนหนาแน่นด้านตะวันตกของทางรถไฟก็มีระบบรวบรวมน้ำเสียเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีการเชื่อมต่อกับท่อรวบรวมน้ำเสียเข้าระบบบำบัด จึงทำให้มีน้ำเสียเข้าระบบบำบัดเพียงวันละประมาณ 3,500 ลูกบาศก์เมตรเท่านั้น ในส่วนของระบบรวบรวมน้ำเสียนี้ มีปัญหาเกี่ยวกับอาคารดักน้ำเสียทั้ง 2 แห่ง คือ Flab valve หมดสภาพ ไม่สามารถป้องกันน้ำจากภายนอกไหลเข้าระบบรวบรวมน้ำเสียได้ในเวลาน้ำทะเลขึ้นสูง และอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีน้ำเสียเข้าระบบบำบัดน้ำเสียมีค่าความสามารถในรูป บีโอดี ต่ำ

ระบบบำบัดน้ำเสียมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำเสียเข้าระบบน้อยมากเพียงประมาณ 20% เท่านั้นทำให้น้ำเสียถูกกักเก็บอยู่ในระบบนานจนเกิดภาวะ Algae bloom บริษัท เว็ทโก้ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับจ้างเดินระบบได้พยายามศึกษาวิธีการกำจัดสาหร่ายโดยใช้วิธีการปลูกผักตบชวาเพื่อปิดบังแสงแดด แต่พบว่าผักตบชวาที่ปลูกในบ่อไม่เจริญเติบโต แต่กลับเหี่ยวเฉาตาย คาดว่าเนื่องจากมีน้ำเค็มปนเข้าระบบรวบรวมน้ำเสียและเข้าสู่ระบบบำบัดในที่สุด

ประเด็นปัญหา

ระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างแล้วเสร็จทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เกิดจากสาเหตุหลักๆ คือ ขาดบุคลากรด้านการเดินระบบและควบคุมดูแลรักษา ขาดงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสีย ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่ประชาชน รวมทั้งขาดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับด้านการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่ควรเป็นนโยบายชัดเจนจากภาครัฐ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย”

3.2.2.4 คุณภาพอากาศ

ขณะนี้ ยังไม่พบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพอากาศในจังหวัดเพชรบุรีมากนัก เนื่องจาก ปัญหาคุณภาพอากาศได้รับการจัดลำดับความสำคัญน้อย ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเพชรบุรี อย่างไรก็ตาม แนะนำให้มีจุดตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่และให้มีการตรวจวัดอย่างสม่ำเสมอ

ประเด็นปัญหา

- เหตุเค็ดร้อน รำคาญจาก ฝุ่นละออง/ควันจากสถานประกอบกิจการ และ/หรือ โรงงานอุตสาหกรรม
- กลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย สถานประกอบกิจการ และ/หรือ โรงงานอุตสาหกรรม

มาตรการการดำเนินการ

- ควรมีหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ เพื่อใช้ในการตรวจวัดมลพิษทางอากาศ
- ควรมีการตรวจวัดมาตรฐานคุณภาพอากาศด้วยหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ อนึ่งดัชนีค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศประกอบด้วย คาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ฝุ่นละอองที่มีอนุภาคเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) โอโซน ตะกั่ว และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Substances, VOCs)

3.2.2.5 คุณภาพเสียง

เท่าที่ผ่านมาไม่มีข้อมูลด้านคุณภาพเสียงในพื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรี แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลังของสถานการณ์ปี 2543-2544 พบว่า คุณภาพเสียงที่ตรวจวัดได้พื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 มีค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (Leq 24 ชั่วโมง) ไม่เกิน 70 เดซิเบลเอ ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2540)

ประเด็นปัญหา

เสียงดังจากยานพาหนะ และสถานประกอบกิจการ

3.2.2.6 ขยะมูลฝอย

3.2.2.6.1 อัตราการผลิต ปริมาณของขยะมูลฝอย

จากการคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ตามเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ กับฐานประชากรของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งตามเขตการปกครองในระดับท้องถิ่น คือ เทศบาลเมือง อัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 1.15 กก./คน/วัน เทศบาลตำบล อัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 1.02 กก./คน/วัน และองค์การบริหารส่วนตำบล อัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.91 กก./คน/วัน พบว่า ในจังหวัดเพชรบุรี ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 85 แห่ง มีปริมาณขยะมูลฝอยเท่ากับ

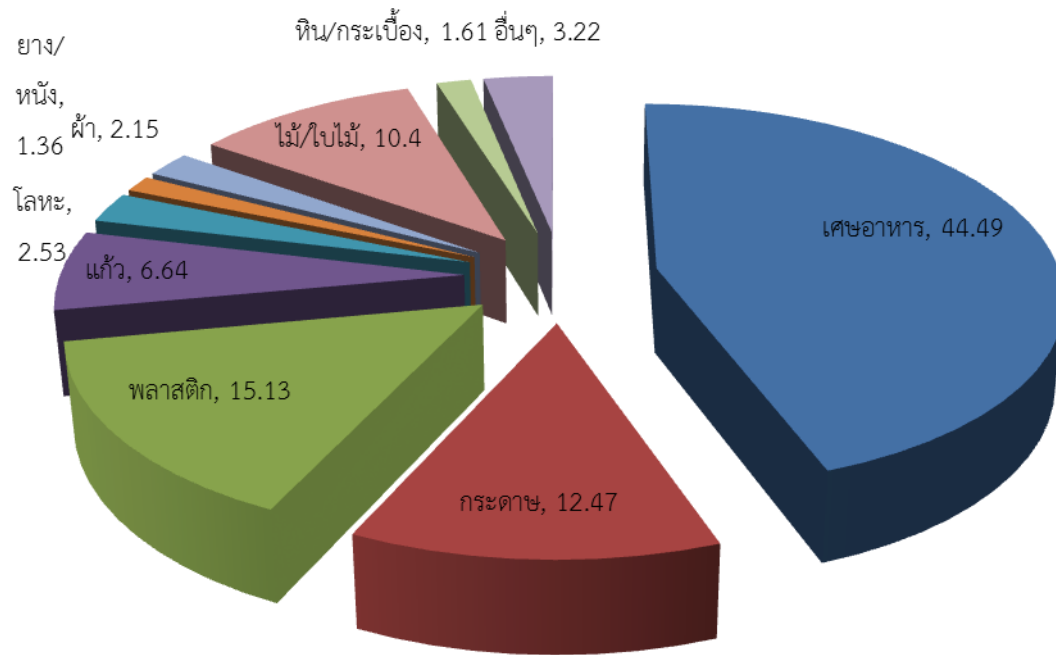
451.23 ตัน/วัน แบ่งเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมือง เท่ากับ 70.52 ตัน/วัน เทศบาลตำบล 114.84 ตัน/วัน และองค์การบริหารส่วนตำบล 265.88 ตัน/วัน (ตารางที่ 10) อย่างไรก็ตามจากการรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในปัจจุบันนี้จังหวัดเพชรบุรีมีขยะเกิดขึ้นวันละ 366 ตัน/วัน เฉลี่ย 0.96 กิโลกรัม/คน/วัน นี่เป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิด การรวบรวม การเก็บขน จนถึงการจัด

ตารางที่ 10 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นต่อวันจากการคำนวณและสถานภาพการจัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

อปท.	ประชากร (1)	อัตราการ ผลิต (2)	ปริมาณมูลฝอยรวม (ตัน/วัน)= (1*2)/1000	สถานภาพการจัด		
				ถูกหลัก	จ้าง เอกชน	อื่นๆ
เทศบาลเมือง	61,321	1.15	70.52	SL1		
เทศบาลตำบล	112,587	1.02	114.84			
อบต.	292,171	0.91	265.88			
รวม	466,079		451.23			

3.2.2.6.2 องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย เศษอาหารมากที่สุด ประมาณร้อยละ 10-64 หรือเฉลี่ยร้อยละ 45 โดยเทศบาลเมืองชะอำ มีปริมาณขยะเศษอาหารสูงสุดประมาณร้อยละ 63.80 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับผลการสำรวจในภาคสนามของโครงการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลทั่วประเทศ ในช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม และเดือนกันยายน-ตุลาคม ปี พ.ศ. 2546 ที่พบว่าขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชะอำมีองค์ประกอบของเศษอาหารและอินทรีย์สารสูงถึงร้อยละ 63.18 และ 61.54 ตามลำดับ รองลงมาเป็นพลาสติก กระดาษ ไม้/ใบไม้ ตามลำดับ ประมาณร้อยละ 15 13 และ 10 ตามลำดับ องค์ประกอบประเภทแก้ว โลหะ และผ้า มีประมาณร้อยละ 6.64 2.53 และ 2.15 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ ประมาณร้อยละ 3.22 ดังรูปที่ 2 และตารางที่ 11

รูปที่ 2 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยเทศบาลในจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 11 องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

องค์ประกอบของขยะมูลฝอย	ร้อยละโดยน้ำหนัก	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
มูลฝอยเปียก	63.18	61.54
กระดาษ	7.52	8.90
พลาสติก	13.50	19.32
เศษผ้า	0.44	1.36
แก้ว	2.42	1.32
โลหะ	1.85	1.47
ไม้	6.08	0.70
หนัง/ยาง	0.44	0.18
อื่นๆ (ผ้าอ้อมสำเร็จรูป กระดาษพิษ ผ้าอนามัย)	3.21	5.20
รวมทั้งหมด	100	100

ที่มา รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลทั่วประเทศ กรมควบคุมมลพิษ 2547

3.2.2.6.3 ของเสียอันตรายชุมชนและการจัดการ

จากการประมาณการจังหวัดเพชรบุรีมีของเสียอันตรายจากชุมชนในปี พ.ศ. 2555 เกิดขึ้นประมาณ 5,189 ตัน (คำนวณจากจำนวนประชากรของจังหวัดในปี พ.ศ. 2555 คูณด้วยอัตราการเกิดของเสียอันตรายจากชุมชน 11.13 กก./คน/ปี)

3.2.2.6.4 มูลฝอยติดเชื้อและการจัดการ

มูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลและคลินิกในจังหวัดเพชรบุรีเกิดขึ้นจากโรงพยาบาลทั่วไป 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชนอีก 7 แห่ง คลินิกเอกชน ที่มีเตียงคนไข้ 5 แห่ง คลินิกเอกชนไม่มีเตียงคนไข้ 78 คลินิก สถานีนอนามัย (ระดับตำบล) จำนวน 114 แห่ง และสถานบริการสาธารณสุขชุมชน 1 แห่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีกรรวบรวมข้อมูลการเกิดมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลทุกประเภทและทุกขนาด และมูลฝอยติดเชื้อส่วนใหญ่ถูกนำไปกำจัดในเตาเผาของโรงพยาบาลหรือเตาเผาของเอกชน

3.2.2.6.5 การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จากข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556 กรมควบคุมมลพิษ พบว่า จังหวัดเพชรบุรีมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ 88.46 ตันต่อวัน รวม 32,286.93 ตันต่อปี

รูปแบบการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล โดยการคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล ประเภทแก้ว กระดาษพลาสติก เหล็ก และอะลูมิเนียม มีการดำเนินงานผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การซื้อขายวัสดุรีไซเคิลโดยผ่านร้านรับซื้อของเก่า ศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน ธนาคารขยะรีไซเคิล การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ ประเภทเศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ต่างๆ เพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักอินทรีย์สำหรับใช้บำรุงดินเพื่อการเกษตร

3.2.2.6.6 การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้ประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ที่เก็บไม่หมดเนื่องจากบางพื้นที่มีการจัดการขยะด้วยตัวเอง

3.2.2.6.7 การกำจัดมูลฝอยในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาถึงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับเทศบาล พบว่า เทศบาลบางแห่งจะมีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน โดยมีเพียงเทศบาลเมืองชะอำแห่งเดียวที่มีสถานที่กำจัดมูลฝอยด้วยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล สำหรับเทศบาลอื่นๆ มีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยใช้วิธีการเทกองกลางแจ้ง การเผากลางแจ้ง การฝังในหลุม เป็นต้น ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่างๆ แสดงในตารางที่ 12 สำหรับสภาพการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่างๆ แสดงในรูปที่ 3

ตารางที่ 12 ข้อมูลด้านการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

อำเภอ	สถานที่กำจัด	ปริมาณขยะที่กำจัด		จำนวน อปท. ที่ร่วมใช้	วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย	ที่ตั้ง
		ตัน/วัน	ตัน/ปี			
เขาย้อย	ทต. เขาย้อย	8.81	3,216	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 1 ต. สระพัง
	อบต. หนองชุมพล	7.93	2,894	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 7 ต. หนองชุมพล
บ้านแหลม	ทต. บ้านแหลม	16.98	6,198	2	ฝังกลบแบบควบคุม	ม. 5 ต. บ้านแหลม
	อบต. แหลมผักเบี้ย	1.43	522	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 2 ต. แหลมผักเบี้ย
บ้านลาด	ทต. บ้านลาด	6.99	2,551	1	เทกองกลางแจ้ง	บ้านห้วยลึก
หนองหญ้าปล้อง	อบต. หนองหญ้าปล้อง	2.96	1,080	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 9 ต. หนองหญ้าปล้อง
	อบต. ท่าตะคร้อ	0.43	157	1	เทกองกลางแจ้ง	ต. ท่าตะคร้อ
ท่ายาง	ทต. ท่ายาง	65.76	24,002	3	เทกองกลางแจ้ง	ม. 5 ท่าแลง
	ทต. หนองจอก	3.00	1,095	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 9 ต. หนองจอก
	ทต. ท่าไม้รวก	6.94	2,533	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 2 ต. ท่าไม้รวก
	ท่าแลง (เอกชน)	52.80	19,272	13	คัดแยก/ฝังกลบ	ม. 7 ต. ท่าแลง
แก่งกระจาน	อบต. แก่งกระจาน	3.00	1,095	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 11 ต. แก่งกระจาน
ชะอำ	ทต. ชะอำ	96.15	35,095	16	เทกองกลางแจ้ง	ม. 9 ต. เขาใหญ่
	ทต. บางเก่า	20.00	7,300	1	เทกองกลางแจ้ง	ม. 1 ต. บางเก่า

เทศบาลตำบลเขาย้อย

ท่าแลง (เอกชน)

อบต. หหนองชุมพล

รูปที่ 3 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดเพชรบุรี

เทศบาลตำบลบ้านแหลม

อบต. แหลมผักเบี้ย

เทศบาลตำบลบ้านลาด

รูปที่ 3 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในจังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

3.2.2.7 สถิติการร้องเรียน

จากการรวบรวมข้อมูลเรื่องร้องเรียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า เรื่องร้องเรียนด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีทั้งหมด 20 เรื่อง 21 ประเภทเรื่องร้องเรียน ส่วนใหญ่เป็นการบุกรุกพื้นที่ป่า (ตารางที่ 13) ส่วนประเด็นเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมด 76 เรื่อง 85 ประเภทเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นเรื่องน้ำเสีย และกลิ่นเหม็น (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 13 สถิติการร้องเรียนปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ

พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)	ประเภทปัญหาที่ร้องทุกข์				
		บุกรุกพื้นที่ ป่า	ลักลอบตัดไม้	ลักลอบขุดดิน/ทราย	อื่นๆ	รวม
2548	1	1				1
2549	14	9	4	1	1	15
2550	5	4		1		5
รวม	20	14	4	2	1	21

ตารางที่ 14 สถิติการร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

พ.ศ.	จำนวน (เรื่อง)	ประเภทปัญหาที่ร้องทุกข์							รวม
		กลิ่น เหม็น	เสียง รบกวน/ เสียงดัง	ฝุ่น ละออง/ เขม่าควัน	น้ำเสีย	ขยะและ สิ่งปฏิกูล	ของเสีย อันตราย	อื่นๆ	
2548	16	2	1		11	1	1	1	17
2549	14	6	1	1	6	1			15
2550	5		1	1	3			1	6
2551	8	2		2	2	1		1	8
2552	23	6	2	10	5			2	25
2553	10	3	2	2	5			2	14
รวม	76	19	7	16	32	3	1	7	

ที่มา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี และกรมควบคุมมลพิษ

3.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธี SWOT Analysis

การพิจารณาปัจจัยด้านต่างๆ

ปัจจัยภายใน จังหวัด	จุดแข็ง (Strengths; S)	จุดอ่อน (Weaknesses; W)
	1. พื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนชาติพันธุ์ และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อกับธรรมชาติ 2. ไม่ไกลเมืองหลวงมาก เดินทางสะดวกในการท่องเที่ยว 3. พื้นที่มีขนาดพอเหมาะ 4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ถกเถียงกัน 5. ผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าพื้นเมืองจำหน่ายทั่วประเทศและต่างประเทศ 6. มีโครงการพระราชดำริ หลายโครงการ 7. มีกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็ง	1. การบังคับใช้กฎหมาย 2. ขาดการประสานงานและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. บางกลุ่มขาดสำนึกในการใช้ทรัพยากร 4. การบริหารจัดการในท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพ 5. ประชาชนบางส่วนยังไม่รู้ ไม่เข้าใจกฎหมายพื้นฐาน ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี 6. ระบบการคมนาคมภายในจังหวัดบางพื้นที่ยังไม่ได้มาตรฐาน 7. ประชาชนบางส่วนยังขาดการมีส่วนร่วม
ปัจจัยภายนอก จังหวัด	โอกาส (Opportunities; O)	อุปสรรค (Threats; T)
	1. บุคคลสำคัญให้ความสำคัญกับจังหวัด จึงทำให้มีโอกาสด้านการพัฒนา 2. ประตูดุสสุภาคใต้ 3. การส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นมรดกโลก (แก่งกระเจียน) 4. รัฐบาลสนับสนุนการอนุรักษ์/ฟื้นฟู 5. มีองค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก 6. “กระแสโลกออนไลน์” ทำให้คนสนใจการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	1. ขาดการสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากร ทั้งภาครัฐและเอกชน 2. ความไม่แน่นอนของรัฐบาล นโยบายขาดความต่อเนื่อง 3. กฎหมายมีช่องโหว่ และมีการเลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 15 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

ประเด็นปัญหา ในพื้นที่	สภาพปัญหา	ระดับ ปัญหา	ระดับปัญหา เฉลี่ยราย ประเด็น	ลำดับ
1. การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ				
1.1 การจัดการน้ำ อุทกภัย และภัยแล้ง	1. การจัดการน้ำอย่างบูรณาการ			
	2. การสร้างความพร้อมรับมือ/ลดความเสียหาย			
	3. การจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง			
1.2 การจัดการทรัพยากร- ธรรมชาติ	1. การเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์			
	2. กำกับดูแลและควบคุมการใช้ประโยชน์อย่าง ยั่งยืน			
2. การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ				
2.1 ภาคของเสีย (ขยะ/น้ำ เสีย)	1. การลดปริมาณการเกิดของเสีย			
	2. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสีย			
2.2 ภาคป่าไม้	การอนุรักษ์ การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่า เสื่อมโทรม			
2.3 การจัดการเมือง	1. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง			
	2. การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในเมืองหลัก			
3. การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ				
3.1 การพัฒนาข้อมูล งาน ศึกษาวิจัย และเทคโนโลยี	1. การพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัย			
	2. การพัฒนาเทคโนโลยี			
3.2 การพัฒนากลไกสนับสนุน การดำเนินงานด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	1. กลไกสนับสนุนการปรับตัว			
	2. กลไกสนับสนุนการเติบโตแบบคาร์บอนต่ำ			
	3. กลไกการขับเคลื่อนภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง			
3.3 การสร้างความตระหนัก รู้และเสริมศักยภาพด้าน การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	1. กลุ่มสถานศึกษาและนักวิชาการ			
	2. กลุ่มการสื่อสารสาธารณะ			
	3. กลุ่มบุคลากรและองค์กรภาครัฐ			
	4. กลุ่มธุรกิจเอกชน / ประชาชน			

บทที่ 4

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์

จังหวัดเพชรบุรีมีการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4.2 พันธกิจ

4.2.1 สร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผลักดันให้มีการบริหารจัดการตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.2.2 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

4.2.3 เสริมสร้างศักยภาพและความตระหนักรู้ของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่

4.3 เป้าประสงค์

1. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้คงอุดมสมบูรณ์พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. พัฒนาการเกษตรด้วยระบบเกษตรยั่งยืน สนับสนุนแนวทางและมาตรการทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP)

3. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ก้าวสู่เศรษฐกิจสีเขียว

4. เพิ่มขีดความสามารถการใช้พลังงานทางเลือก

5. เพิ่มปริมาณพื้นที่ป่าไม้ เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักคาร์บอน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทุกภาคส่วน

6. พัฒนากลไก ระบบฐานข้อมูล ศึกษาวิจัย เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปรับตัวและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4.4 เป้าหมาย

จังหวัดเพชรบุรีสามารถพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืนและเป็นธรรมควบคู่ไปกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ไม่กระทบต่อสวัสดิการสังคมของประชาชนโดยสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งไม่สูญเสียขีดความสามารถในการพัฒนาและการแข่งขันของทุกภาคส่วน

4.5 ยุทธศาสตร์

แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ ในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

4.5.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ

4.5.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

4.5.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ

4.6 กลยุทธ์

4.6.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1) การจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

2) การสร้างความพร้อมรับมือ/ลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

3) การจัดการน้ำอย่างบูรณาการ

4) การเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์

5) การกำกับดูแลและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

4.6.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1) การลดปริมาณการเกิดของเสียจากแหล่งกำเนิด ตามแนวทาง 3Rs (reduce reuse recycle)

2) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียและการสนับสนุนการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงาน (waste-to-energy) ด้วยเทคโนโลยีที่ไม่ก่อให้เกิดสารพิษอันตราย

3) การอนุรักษ์ การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน

4) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งดูดซับมลพิษและแหล่งกักเก็บคาร์บอน

5) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ในเขตเมือง

4.6.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

1) การพัฒนาคน สร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็ง และสร้างวัฒนธรรมของการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งสถานศึกษา นักวิชาการ หน่วยงานทุกส่วน สื่อมวลชน และสาธารณชนในวงกว้าง

2) การพัฒนาเทคโนโลยีรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

3) การพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

บทที่ 5

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

5.1 แผนงาน/โครงการเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ พ.ศ. 2559 – 2563

แผนงาน/โครงการ กรอบงบประมาณ 5 ปี ที่จะบรรจุภายใต้แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี รายละเอียดดังตารางที่ 16

5.2 กลไกการขับเคลื่อนและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

5.2.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ไปสู่การปฏิบัติ

5.2.2 การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี กับนโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนระดับอื่นๆ

5.2.3 การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

5.3 กลไกการติดตามประเมินผล

การติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลสำเร็จ และผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตามประเด็นยุทธศาสตร์ โดยผ่านคณะทำงานเพื่อพัฒนานโยบายและดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จังหวัดเพชรบุรี และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้า ตรวจสอบความโปร่งใส และความสำเร็จของแผนงาน/โครงการต่างๆ ภายใต้แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563 จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 16 แผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในระดับพื้นที่ พ.ศ. 2559 – 2563

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ								
1.1 การจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง	1. มีระบบพยากรณ์สภาพอากาศและเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับภาคเกษตรและการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยง 2. สัดส่วนพื้นที่ที่ได้รับการจัดทำระบบการอนุรักษ์และฟื้นฟูดินและน้ำต่อพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติซ้ำซากเพิ่มขึ้น	1. โครงการพัฒนาระบบการพยากรณ์สภาพอากาศและเตือนภัยล่วงหน้า (early warning)	-	2	2	2	2	- ปก.จังหวัดเพชรบุรี - สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
		2. โครงการเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - อบรมให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเกิดภัยพิบัติ - จัดตั้งเครือข่ายการเตือนภัยล่วงหน้าและเครือข่ายให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ	3	3	3	3	3	- สนง.ปก.จังหวัดเพชรบุรี - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
1.2 การสร้างความพร้อมรับมือ/ลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง	3. สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น	3. โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ขุดสระน้ำ บ่อน้ำ บ่อบาดาล	30	30	30	30	30	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
		4. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่	50	50	50	50	50	- โครงการชลประทาน

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
		ชลประทาน						เพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบต.
		5. โครงการติดตั้งเครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า - Solar cell สูบน้ำ	20	20	20	20	20	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - พลังงานจังหวัดเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบต.
		6. โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง	30	30	30	30	30	- กรมโยธาธิการและผังเมือง - กรมเจ้าท่า - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบต.
		7. โครงการขุดลอกคู คลอง หนอง บึง	10	10	10	10	10	- กรมทรัพยากรน้ำ - ชลประทานจังหวัดเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบต.
		8. โครงการปรับปรุงระบบควบคุมการทำงาน ของเครื่องสูบน้ำใต้ดิน	10	10	10	10	10	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัดเพชรบุรี

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
								- ปกครองอำเภอ / อบท.
1.3 การจัดการน้ำอย่างบูรณาการ		9. โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ - จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	-	0.5	0.5	0.5	0.5	- โครงการชลประทานเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
		10. โครงการก่อสร้างฝาย	10	10	10	10	10	สนง.ทรัพยากรน้ำภาค 7
		11. โครงการผันน้ำ/คลองส่งน้ำ	30	30	30	30	30	สนง.ทรัพยากรน้ำภาค 7
		12. โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ/ท่อลอดเหลี่ยมคอนกรีต	30	30	30	30	30	- จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
		13. โครงการก่อสร้างประตูเปิด-ปิดน้ำ	50	50	50	50	50	- กรมโยธาธิการและผังเมือง - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
1.4 การเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์		14. โครงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง	40	40	40	40	40	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
		15. โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	1	1	1	1	1	- สนง.ทสจ.เพชรบุรี

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
		16. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ	3	3	3	3	3	สนง.ทรัพยากรน้ำภาค 7
		17. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ	3	3	3	3	3	- ประมงจังหวัดเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
		18. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรดิน	4	4	4	4	4	- พัฒนาที่ดินจังหวัดเพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
1.5 การกำกับดูแลและควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน		19. โครงการรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3	3	3	3	3	- สนง.ทสจ.สท - ปกครองอำเภอ / อบท.
		20. โครงการผลักดัน อบท. ให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	2	2	2	2	2	- สนง.ทสจ.สท. - ปกครองอำเภอ / อบท.
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ								
2.1 การลดปริมาณการเกิดของเสียจากแหล่งกำเนิด ตามแนวทาง 3Rs (reduce reuse recycle)	1. จำนวนพื้นที่กำจัดมูลฝอยแบบเทกอง (open dumping) ลดลง	21. โครงการจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักวิชาการ	10	10	10	10	10	- อบท.
		22. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการคัดแยก เก็บรวบรวมและ	5	5	5	5	5	- อบท.

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสีย และการสนับสนุนการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงาน (waste-to-energy) ด้วยเทคโนโลยีที่ไม่ก่อให้เกิดสารพิษอันตราย	2. สัดส่วนของเทศบาลที่มีพื้นที่สีเขียวของชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น	จัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ						
		23. โครงการจัดการขยะมูลฝอยแบบถูกหลักวิชาการ และแปลงเป็นพลังงานในอนาคต	-	50	50	-	-	- อปท. - บริษัทเอกชน
		24. โครงการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย (Transfer stations)	0	0	20	20	0	- อปท.
		25. โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบพึ่งพาตนเอง	10	10	10	10	10	- อปท.
		26. โครงการก่อสร้างสถานที่เก็บกักขยะอันตรายของจังหวัดเพชรบุรี	-	2.5	2.5	-	-	- อปท.
		27. โครงการจัดซื้อรถบรรทุกขยะ	6	6	6	6	6	- อปท.
		28. โครงการศึกษาความเหมาะสม สำรวจและออกแบบรายละเอียดในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย	-	3	4	4	4	- อปท.
		29. โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย	52	104	104			- อปท.
		30. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและขยายท่อรวบรวมน้ำเสีย	-	15	-	-	5	- อปท.
		31. โครงการปลูกป่า	40	40	40	40	40	- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3
2.3 การอนุรักษ์ การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อเป็นแหล่งกัก								

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
เก็บคาร์บอน								- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 10 - สนง.ทสจ.เพชรบุรี - จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		32. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าในพื้นที่เขตพื้นที่ป่า - จัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ป่า	5	5	5	5	5	- สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 10 - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		33. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ	2	2	2	2	2	- จังหวัดเพชรบุรี - สนง.ทสจ.สท. - ปกครองอำเภอ / อบท.
		34. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่า	3	3	3	3	3	- อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
								- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 10
2.4 การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งดูดซับมลพิษและแหล่งกักเก็บคาร์บอน		35. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ (เพิ่มพื้นที่สีเขียว)	2	2	2	2	2	ปกครองอำเภอ / อบท.
2.5 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ในเขตเมือง		36. โครงการจัดทำผังเมืองรวมชุมชนและพื้นที่สีเขียว	3	3	3	3	3	- อบท.
		37. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม	3	3	3	3	3	- สนง.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี / ททท. - ปกครองอำเภอ / อบท.
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ								
3.1 การพัฒนาคน สร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็งและสร้างวัฒนธรรมของการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งสถานศึกษา นักวิชาการ หน่วยงานทุกส่วน สื่อมวลชน และสาธารณชนในวงกว้าง	1. สัดส่วนของหน่วยงาน/บุคลากร/ประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีการพัฒนาเพื่อรองรับแนวทางการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำ	38. โครงการเสริมสร้างจิตสำนึกทุกภาคส่วนให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	2	2	2	2	2	- สนง.ทสจ.สท - ปกครองอำเภอ / อบท. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3.2 การพัฒนาเทคโนโลยีรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	และการปรับตัวต่อผลกระทบการ	39. โครงการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเพื่อเตรียมความพร้อม และเฝ้าระวังต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ	5	5	5	5	5	- สนง.ปภ.จังหวัดเพชรบุรี - สถานีอุตุนิยมวิทยา จ.เพชรบุรี

ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
			58	59	60	61	62	
	เปลี่ยนแปลงสถานะ ภูมิอากาศเพิ่มขึ้น	ภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ						- จังหวัดเพชรบุรี - ปกครองอำเภอ / อบท.
3.3 การพัฒนาข้อมูลและงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการเปลี่ยนแปลงสถานะ ภูมิอากาศ	2. มีข้อมูลสนับสนุนการ ดำเนินงานด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	40. โครงการจัดทำแผนเพื่อเตรียมความพร้อม และเฝ้าระวังต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ	1	1	1	1	1	- สนง.ปภ.จังหวัดเพชรบุรี - สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบุรี - สนง.เกษตรจังหวัดเพชรบุรี - สนง.ทสจ.สท. - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

